

HE 165/2013 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2013
NELJÄNNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysoosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen neljänneksi lisätalousarvioksi vuodelle 2013.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2013

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Osastopäällikkö, budjettipäällikkö *Hannu Mäkinen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2013 *neljänneksi* lisätalousarvioksi.

Vuonna 2013 Suomen BKT supistuu ½ prosenttia. Talouden ennustetaan pääsevän hitaalle kasvu-uralle vasta vuoden lopulla. Ensi vuonna kokonaistuotanto lisääntyy 1,2 % kotimaisen kulutuksen ja viennin tukemana. Kasvua tukee euroalueen asteittainen elpyminen, vientikysynnän lisääntyminen ja edelleen alhaisena säilyvä korkotaso.

Vaimea kotimainen talouskehitys on heijastunut kuluttajahintojen kehitykseen ja myös hintapaineet kansainvälisiltä raaka-ainemarkkinoilta ovat jääneet vähäisiksi. Kuluvan vuoden keskimääräinen inflaatio on 1,6 %. Välillisen verotuksen kiristäminen nostaa hintoja 0,6 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste nousee tänä vuonna 8,3 prosenttiin, ja tulevina vuosina työttömyys vähenee vain hitaasti verkkaisen talouskasvun ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmien vuoksi.

Kokonaistuotannon aleneminen kahtena vuonna peräkkäin heijastuu julkisen talouden rahoitusasemaan niin, että julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet. Vuonna 2013 julkisen talouden alijäämä on noin 2,6 % suhteessa kokonaistuotantoon. Valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesectori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot suunnilleen tasapainossa. Valtiontalouden alijäämä on vuonna 2013 noin 3,8 % suhteessa kokonaistuotantoon.

Tuloarviota ehdotetaan korotettavaksi nettomääräisesti 48 milj. eurolla, mikä johtuu sekalaisten tulojen arvion korotuksesta. Lisäyksestä 21,5 milj. euroa aiheutuu päästöoikeuksien huutokauppatuloista, jotka otetaan vastaavasti huomioon varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahaissa sekä Finnfundin pääoman korotuksessa.

Varsinaisten tulojen 48 milj. euron lisäys ja määrärahojen 189 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2013 neljäs lisätalousarvioesitys kasvattaa valtion nettolainanoton tarvetta 141 milj. eurola. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2013 ehdotetaan 9,2 mrd. euroa. Valtionvelan määrän vuoden 2013 lopussa arvioidaan budjetoidun perusteella olevan noin 93 mrd. euroa, mikä on noin 48 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Talouden näkymät

Tuloarviot

Tasapaino ja valtionvelka

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2012 Tilinpäätös	2013 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2013 Hallituksen esitys	2013 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	53 446	55 067	189	55 256
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 864	1 763	-	1 763
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	45 733	46 012	48	46 060
— Verotulot	37 321	38 775	-	38 775
— Muut tulot	8 413	7 237	48	7 285
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom. 15.03.01)	4 703	9 055	141	9 196
— Nettolainanotto	4 767	9 105	141	9 246
— Velanhallinta	-64	-50	-	-50

Vaalikauden kehys

Menokehys vuodelle 2013 oli kolmannen lisätalousarvioesityksen jälkeen 42 980 milj. euroa. Uudet 34,3 milj. euron kehyksen rakennekorjaukset huomioon ottaen vuoden 2013 kehystaso on 43 015 milj. euroa.

Lisätalousarvioesityksessä kehykseen luettavia menoja ehdotetaan lisättäväksi 67 milj. eurolla, jolloin vuoden 2013 kehysmenojen taso olisi 42 937 milj. euroa. Näin ollen jakamattomaksi varaukseksi jää noin 78 milj. euroa, minkä lisäksi vuodelta 2012 on edelleen käytettävissä käyttämättä jäänyttä jakamatonta varausta 55 milj. euroa.

Jakamaton varaus, noin 78 milj. euroa, voidaan siirtää vuodelle 2014 käytettäväksi kertaluonteisiin menoihin, ellei se tule käytetyksi vuonna 2013 myöhemmissä lisätalousarvioesityksissä.

Kehyksen rakennemuutokset, milj. euroa

Momentti	Asia	2013
24.30.66	Päästöhuutokauppatalojen ohjaaminen kertaluonteisiin kehitysyhteistyön ja ilmatorahoituksen hankkeisiin (hallitusohjelman mukaan voidaan toteuttaa kehyksen ulkopuolella)	15,1
31.10.40	Avustus Finavialle Tampereen lentoaseman korjausinvestointiin peruutetaan ja uudelleenbudjetoidaan viivästymisen takia	1,1
31.10.77	EU:n TEN-tuloja vastaavat menot (tulot momentilla 12.31.10)	2,0
26.30.02, 27.10.01, 27.10.18,	Kertaluonteisten menojen rahoittaminen vuonna 2012 käyttämättä	
28.10.01, 28.40.03, 30.01.40,	jääneestä kehysvarauksesta	
33.60.40, 35.10.61		16,0
Yhteensä		34,3

Ilmavoimien vaurioituneen konekaluston korjaamiseen ehdotetaan 1,3 milj. euron lisäystä. Muihin puolustusmateriaalihankintamenoihin ehdotetaan 2,2 milj. euron lisäystä käytettäväksi varaosien hankintaan. Lisäksi puolustusmateriaalihankintojen menoja vähennetään 2 milj. eurolla maksatusten siirtona myöhemmille vuosille.

Ehdotetaan enintään 25 milj. euron suuruisen valtioneuvoston myöntämistä Eurengo Vihtavuori Oy:lle ennen vuotta 1998 syntyneistä kiinteistön hallintaan perustuvista julkisoikeudellisista ympäristövastuista. Valtioneuvostujärjestelyllä varmistetaan, ettei uusi toiminnanharjoittaja joudu vastaamaan Vihtavuoren tehdasalueen aiempien toimijoiden aiheuttamasta pilaantumuksesta. Valtioneuvoston tavoitteena on varmistaa huoltovarmuuden ja maanpuolustuksen kannalta tärkeän ruudintuotannon jatkuminen Suomessa.

Senaatti-kiinteistöille ehdotetaan valtuutta saada luovuttaa Lapis Rakennus Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun Helsingin kaupungissa Ullanlinnan kaupunginosassa sijaitseva kiinteistö rakennuksiin 11 milj. euron kauppahinnalla ja Technopolis Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun Tampereen kaupungissa sijaitsevan määräalan kiinteistöistä noin 10,7 milj. euron kauppahinnalla.

Lääkäri- ja lääkintähelikoptereiden valtion rahoitukseen ehdotetaan yhteensä runsaan 2 milj. euron lisämäärärahaa, josta hieman yli puolet käytetään kiireellisten tukikohtainvestointien rahoitukseen ja loppuosa lentopalvelun arvioitua suurempien käyttökustannusten korvaamiseen.

Teollisuuskemikaalijätteiden käsittelyä harjoittaneen Oy PP-Recycling Ltd:n käytössä olleisiin tiloihin ja kiinteistöille varastoitujen vaarallisten jätteiden varastointiin, poiskuljettamiseen, hävittämiseen sekä jätteiden muuhun vaarattomaksi tekemiseen liittyvien kustannusten maksamiseen ehdotetaan 2 milj. euron lisäystä. Padasjoella toimineen Oy PP-Recycling Ltd:n konkurssi raukesi elokuussa 2013 varojen puutteeseen.

Toimintamenomomenteilla otetaan vähennyksenä huomioon raamisopimuksen mukaisten yhteensä noin 12,4 milj. euron koulutusmäärärahojen poistaminen vuodelta 2013. Tilanne on muuttunut siten, että ratkaisu tulee voimaan vasta vuonna 2014.

Käräjäoikeuksille osoitetaan kertaluonteinen 0,75 milj. euron lisäys johtuen käsittelyaikojen lyhentämistarpeesta.

Hätäkeskuslaitokselle ehdotetaan 4,4 milj. euroa Joensuussa ja Kouvolassa sijaitsevien, hätäkeskusuudistuksen johdosta vapautuneiden toimitilojen vuokrasopimusten ennenaikaisesta päättämisestä aiheutuviin kertamenoihin.

Verohallinnolle ehdotetaan 5,94 milj. euron lisäystä, joka aiheutuu tietojärjestelmiin tehtävistä muutoksista sekä mahdollisten vahingonkorvausten kuluista.

Valtiokonttorille ehdotetaan 1,1 milj. euron lisäystä luottojen hallinnoinnin ja vahingonkorvaustoiminnan digitalisointihankkeiden

Puolustusvoimien menot

Valtioneuvosto Eurengo Vihtavuori Oy:lle

Valtuus kiinteistöjen luovuttamiseksi

Lääkärihelikopteri-toiminta

Oy PP-Recycling Ltd:n vaaralliset jätteet

Muutoksia toimintamenomäärärahoissa

Eräiden menojen tarve-
arviot tarkentuneet

sekä keskitetyn valuuttakaupan hankkeen menoja varten siirtona tuottavuuden edistämisen määrärahasta.

Yksityisille oikeusavustajille sekä syytteistä vapautetuille maksettaviin korvauksiin osoitetaan lisäystä 15,6 milj. euroa johtuen mm. oikeusavun asiämäärien kasvusta sekä poikkeuksellisen suurten oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoon ehdotetaan 5,2 milj. euron lisäystä vastaanottokeskuksissa olevan ennakoitua suuremman asukasmäärän takia.

Energiaverotukea ehdotetaan vähennettäväksi 35 milj. euroa energiaintensiivisten yritysten veronpalautusten määrän arvion tarkentumisen vuoksi.

Ahvenanmaan tasoitusmaksuun ehdotetaan 2,3 milj. euron lisäystä perustuen valtion vuodelle 2013 arvioitujen tulojen muutoksiin sekä vuoden 2012 vahvistettuun tasoituksen määrään. Arpajaisveron tuoton palautusta Ahvenanmaan maakunnalle puolestaan ehdotetaan vähennettäväksi 2,6 milj. euroa perustuen vuonna 2012 maksetun arpajaisveron määrän jäämiseen ennakoitua pienemmäksi.

EU-maksun määrärahaa ehdotetaan lisättäväksi 90 milj. eurolla EU:n lisätalousarvioiden mukaisten maksujen kattamiseksi.

Johtuen alhaisesta korkotasosta ja ennakoitua vähäisemmästä investointimäärästä maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuen määrärahaa ehdotetaan alennettavaksi 40,9 milj. eurolla.

Finnveran tappiokorvauksiin ehdotetaan 12 milj. euron määrärahalisäystä johtuen ennakoitua suuremmista luotto- ja takaustappioista.

Maksatusaikatauluissa tai arvioissa tapahtuneiden muutosten myötä viennin jälleenrahoituslainojen määrärahaan ehdotetaan 10 milj. euron korotusta, palkkaturvaan 8 milj. euron korotusta sekä työllisyysperusteisiin siirtomenoihin 8 milj. euron korotusta.

Rakennerahastojen peruuntuneet ja vuosien 2013—2015 aikana peruuntuviksi tulevat 50,52 milj. euron myöntämisvaltuudet ehdotetaan uudelleen budjetoitavaksi ohjelmakauden 2007—2013 täysimääräisen toteutumisen varmistamiseksi.

Uusiutuvan energian tuotantotuen määrärahaa ehdotetaan alennettavaksi 30 milj. eurolla johtuen tuulivoimainvestointien ennakoitua hitaammasta käynnistymisestä.

Asumistukeen ehdotetaan 20 milj. euron määrärahalisäystä. Tarve aiheutuu työllisyystilanteen heikentymisestä ja tukea saavien ruokakuntien lukumäärän arvioitua suuremmasta kasvusta.

Työttömyysturvan määrärahantarve alenee ansiopäivärahojen osalta 64 milj. eurolla mutta kasvaa vastaavasti peruspäivärahan osalta noin 25 milj. eurolla ja työmarkkinatuen osalta noin 100 milj. eurolla. Muutokset aiheutuvat etuusmenoarvioiden tarkentumisesta.

Aikuiskoulutustuen määrärahan tarve kasvaa etuusmenoarvioiden tarkentuessa noin 13 milj. eurolla. Myös vuorottelukorvausmenot kasvavat 1,2 milj. eurolla.

Eduskunnan vuodelle 2013 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	168 452 000	5 100 000	173 552 000
22. Tasavallan presidentti	39 901 000	-15 000	39 886 000
23. Valtioneuvoston kanslia	199 057 000	-53 000	199 004 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 339 212 000	23 346 000	1 362 558 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	871 165 000	21 280 000	892 445 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 346 814 000	6 999 000	1 353 813 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 873 008 000	-1 134 000	2 871 874 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	16 993 271 000	59 664 000	17 052 935 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 721 138 000	-213 000	6 720 925 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 737 897 000	-44 027 000	2 693 870 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 195 258 000	2 825 000	3 198 083 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 913 976 000	4 756 000	3 918 732 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	12 608 187 000	106 938 000	12 715 125 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	296 655 000	3 558 000	300 213 000
36. Valtionvelan korot	1 762 600 000	-	1 762 600 000
Yhteensä	55 066 591 000	189 024 000	55 255 615 000

Eduskunnan vuodelle 2013 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	38 774 702 000	-	38 774 702 000
12. Sekalaiset tulot	4 966 340 000	47 990 000	5 014 330 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voitontuloutukset	2 019 400 000	-	2 019 400 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	251 500 000	-	251 500 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	46 011 942 000	47 990 000	46 059 932 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	9 054 649 000	141 034 000	9 195 683 000
Yhteensä	55 066 591 000	189 024 000	55 255 615 000

Vuoden 2013 IV lisätalousarvio

TULOARVIOT

	Osasto 12	€
12. SEKALAISET TULOT		47 990 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala		-1 853 000
99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot, vähennystä		-1 853 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala		6 000 000
10. Tuomioistuintulot, lisäystä		6 000 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala		10 080 000
99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		10 080 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		-8 500 000
92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot, vähennystä		-10 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä		1 500 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala		2 017 000
10. Liikenneviraston tulot, lisäystä		2 017 000

Osasto 15

11

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	29 530 000
31. Palkkaturvamaksujen palautukset, lisäystä	8 000 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot, lisäystä	21 530 000
39. Muut sekalaiset tulot	10 716 000
04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset, lisäystä	10 716 000

Osasto 15

15. LAINAT	141 034 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	141 034 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	141 034 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:

189 024 000

MÄÄRÄRAHAT

	€
Päälukka 21	
21. EDUSKUNTA	5 100 000
10. Eduskunnan kanslia	5 100 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	5 100 000
Päälukka 22	
22. TASAVALLAN PRESIDENTTI	-15 000
02. Tasavallan presidentin kanslia	-15 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-15 000
Päälukka 23	
23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA	-53 000
01. Hallinto	-45 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vä- hennystä	-45 000
30. Oikeuskanslerinvirasto	-8 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vä- hennystä	-8 000
Päälukka 24	
24. ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	23 346 000
01. Ulkoasiainhallinto	204 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	204 000

Pääluokka 25

13

10. Kriisinhallinta	-1 000
20. Suomalaisien kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	—
21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha), vähennystä	-1 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	23 143 000
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	15 143 000
88. Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	8 000 000
90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot	—
68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	—

Pääluokka 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	21 280 000
01. Ministeriö ja hallinto	6 605 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä ...	124 000
03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-13 000
04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-6 000
29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	6 500 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	15 556 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-20 000
02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-25 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	137 000
04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-89 000
05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-47 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha), lisäystä	15 600 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	-273 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-273 000

Pääluokka 26

30. Syyttäjät	-118 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-118 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	-490 000
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-490 000

Pääluokka 26

26. SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 999 000
01. Hallinto	-50 000
01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-50 000
10. Poliisitoimi	-1 814 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 814 000
20. Rajavartiolaitos	-516 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-516 000
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)	—
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	4 238 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ..	-23 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	4 261 000
40. Maahanmuutto	5 141 000
01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-45 000
20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)	—
63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha), lisäystä	5 186 000

Pääluokka 27

27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-1 134 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	-29 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-29 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	-1 105 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-1 330 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	225 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	—
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)	—

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	59 664 000
01. Hallinto	-82 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-82 000
10. Verotus ja tullitoimi	4 772 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	5 134 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-362 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	1 032 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	1 033 000
02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)	1 000
03. Valtiovarain controller -toiminnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 000
08. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	—
88. Senaatti-kiinteistöt	—
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	-151 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-136 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-11 000
03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-4 000

Pääluokka 29

40. Valtion alue- ja paikallishallinto	319 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-144 000
02. Maistraattien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-87 000
03. Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	550 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	-1 120 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-1 120 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	-268 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä	2 332 000
40. Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle (arviomääräraha), vähennystä	-2 600 000
90. Kuntien tukeminen	162 000
20. Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmähankkeet (siirtomääräraha 3 v)	—
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha), lisäystä	162 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	-35 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha), vähennystä	-35 000 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt	90 000 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), lisäystä	90 000 000

Pääluokka 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	-213 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	-118 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-61 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-39 000
03. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskuksen CIMOn toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-18 000
04. Koulutuksen ja korkeakoulujen arviointi sekä opiskelijoiden oikeusturvautakunta (siirtomääräraha 2 v)	—
10. Yleissivistävä koulutus	-121 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-121 000

Pääluokka 30

17

20. Ammatillinen koulutus	-13 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-13 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	-2 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-26 000
02. Arkistolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-34 000
03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-13 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-3 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-27 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha), lisäystä	101 000
70. Opintotuki	-2 000
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 000
80. Taide ja kulttuuri	43 000
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-11 000
02. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-25 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	93 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä ..	-45 000
05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-8 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-9 000
07. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	48 000

Pääluokka 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-44 027 000
01. Hallinto	2 374 000
01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-61 000
02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-25 000
03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-38 000

Pääluokka 30

04. Lautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 000
29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	2 000 000
40. Bioenergiatuotannon avustukset (siirtomääräraha 3 v)	500 000
10. Maaseudun kehittäminen	—
50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-190 000
55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha), lisäystä	190 000
61. EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha) ..	—
62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)	—
20. Maatalous	-40 976 000
01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-76 000
45. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)	—
49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha), vähennystä	-40 900 000
30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu	-93 000
01. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-93 000
20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)	—
40. Kala-, riista- ja porotalous	-41 000
01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-41 000
50. Vesitalous	-5 000 000
48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-5 000 000
60. Metsätalous	-122 000
01. Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-122 000
70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri	-169 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-155 000
02. Geodeettisen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-14 000

Pääluokka 31

31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		2 825 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot		-36 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-36 000
10. Liikenneverkko		2 969 000
01. Liikenneviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-148 000
35. Valtionavustus länsimetron rakentamiseen (siirtomääräraha 3 v) ...		—
40. Avustus Finavia Oyj:lle (siirtomääräraha 3 v)		1 100 000
50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)		—
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		2 017 000
20. Liikenteen viranomaispalvelut		-29 000
01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-29 000
30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut		—
46. Alusinvestointien ympäristötuki (siirtomääräraha 3 v)		—
51. Luotsauksen hintatuki (siirtomääräraha 2 v)		—
63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)		—
64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)		—
40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen		—
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)		—
50. Tutkimus		-79 000
01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä		-79 000

Pääluokka 32

32.	TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	4 756 000
01.	Hallinto	-450 000
01.	Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-121 000
02.	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-629 000
20.	Siviilipalvelus (arviomääräraha), lisäystä	300 000
20.	Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka	19 688 000
01.	Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-81 000
02.	Teknologian tutkimuskeskus VTT:n toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-2 147 000
05.	Mittatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-13 000
06.	TeKes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v), vähennystä	-65 000
07.	Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-6 000
46.	Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)	—
47.	Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset (arviomääräraha), lisäystä	12 000 000
80.	Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleenrahoitustoimintaan (arviomääräraha), lisäystä	10 000 000
30.	Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	15 597 000
01.	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-403 000
50.	Palkkaturva (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
51.	Julkiset työvoimapalvelut (siirtomääräraha 2 v)	—
64.	Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha), lisäystä	8 000 000
40.	Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä	-73 000
01.	Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-27 000
04.	Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-7 000
05.	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-39 000
50.	Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka	—
64.	EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ja ENPI CBC -ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)	—

Pääluokka 33

21

60. Energiapolitiikka	-30 006 000
01. Energiamarkkinaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-6 000
44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha), vähennystä ...	-30 000 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	106 938 000
01. Hallinto	-149 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-160 000
02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	120 000
03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-10 000
21. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-99 000
02. Valvonta	9 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-30 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), lisäystä	45 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-6 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	-147 000
04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-147 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja erät palvelut	24 534 000
54. Asumistuki (arviomääräraha), lisäystä	20 000 000
55. Elatustuki (arviomääräraha), lisäystä	3 500 000
60. Vaikeavammaisten tulkkaukspalvelut (arviomääräraha), lisäystä	1 034 000
20. Työttömyysturva	75 080 000
50. Valtionosuus ansiopäivärahasta (arviomääräraha), vähennystä	-64 000 000
51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha), lisäystä	24 650 000
52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (arviomääräraha), lisäystä	100 000 000
55. Valtionosuus aikuiskoulutuksesta (arviomääräraha), lisäystä	13 230 000
56. Valtionosuus vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha), lisäystä ...	1 200 000

Päälukka 35

40. Eläkkeet	5 600 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha), lisäystä	4 000 000
54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha), lisäystä	1 600 000
60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto	2 080 000
38. Valtionavustus kunnille vanhuspalvelulain toimeenpanoon (siirtomääräraha 2 v)	—
40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 080 000
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	-69 000
01. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-69 000

Päälukka 35

35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 558 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	1 570 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-57 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-73 000
29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha), lisäystä	1 700 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	2 000 000
61. Ympäristönsuojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v), lisäystä	2 000 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	-12 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v), vähennystä	-12 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**189 024 000**

TULOARVIOT

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala

<i>99. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan tulot</i>	määrä peruutetaan momentin 24.30.66 vuodelta 2012 siirtyneistä määrärahoista.	
Momentilta vähennetään 1 853 000 euroa.		
<i>Selvitysosa:</i> Ison-Britannian kehitysyhteistyövirasto (DFID) on rahoittanut Suomen hallinnoimaa Propemce-kehitysyhteistyöhanketta Nicaraguassa. DFIDin osuus on suoritettu Suomen valtiolle vuosina 2009—2010. Hankkeen päätyttyä käyttämättä jääneet varat palautetaan DFIDille. Vastaavan suuruinen		
	2013 IV lisätalousarvio	-1 853 000
	2013 I lisätalousarvio	1 000 000
	2013 talousarvio	14 710 000
	2012 tilinpäätös	29 944 459
	2011 tilinpäätös	15 531 024

25. Oikeusministeriön hallinnonala

<i>10. Tuomioistuintulot</i>	2013 IV lisätalousarvio	6 000 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 6 000 000 euroa.	2013 talousarvio	25 400 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu summaaristen asioiden määrän arvioidusta kasvusta.	2012 tilinpäätös	33 833 367
	2011 tilinpäätös	30 821 768

26. Sisäasiainministeriön hallinnonala

99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 080 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäyksestä 4 380 000 euroa aiheutuu Rajavartiolaitoksen omistaman käytöstä poistetun ulkovartiolaiva Tavin myymisestä ulkomaille ja 5 700 000 euroa Öljy-suojarahaston tuloutuksista koskien Rajavar-

tiolaitoksen ulkovartiolaivaa, Dornier-valvontalentokoneita ja ROV-robotikalustoa.

2013 IV lisätalousarvio	10 080 000
2013 talousarvio	450 000
2012 tilinpäätös	1 208 432
2011 tilinpäätös	608 738

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot

Momentilta vähennetään 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Euroopan unionin neuvoston tekemän omien varojen päätöksen (2007/436/EY) mukaan jäsenvaltiot saavat unionin puolesta keräämiään tullituloja, maatalousmaksuja ja sokerimaksuja EU:lle tilittäessään vähentää kertyneistä tuloista 25 % jäsenvaltiolle aiheutuvien keruukustannusten kattamiseen. Vähennys aiheutuu tullituloja koskevan kokonaisarvion tarkentumisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-10 000 000
2013 talousarvio	55 000 000
2012 tilinpäätös	46 598 501
2011 tilinpäätös	47 582 195

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu sellaisten kuolinpesien, joissa pysytetään valtiolla rahavaroja, arvioitua suuremmasta määrästä. Valtionperinnöistä arvioidaan kertyvän tuloja vähintään 4 000 000 euroa.

2013 IV lisätalousarvio	1 500 000
2013 talousarvio	18 620 000
2012 tilinpäätös	660 159 168
2011 tilinpäätös	23 650 480

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Liikenneviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 2 017 000 euroa.

Selvitysosa: EU:n suoran rakentamistuen tuloutuksia investointimomentilta maksetuista kustannuksista merkitään tuloksi hankkeen Ilmalan ratapiha vuoden 2008 tukipää-

töksen ennakkosuoritus 1 950 000 euroa ja hankkeen Lahti—Vainikkala, pääasiallinen rautatieyhteys Venäjän rajalle vuoden 2007 tukipäättöksen ennakkosuoritus 67 000 euroa. Tuloutettua 2 017 000 euroa vastaava määrärahan lisäys on merkitty momentille 31.10.77.

2013 IV lisätalousarvio	2 017 000
2013 I lisätalousarvio	-4 414 000
2013 talousarvio	61 983 000
2012 tilinpäätös	64 145 863
2011 tilinpäätös	12 819 363

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

31. Palkkaturvamaksujen palautukset
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 8 000 000 euroa.
Selvitysosa: Lisäys aiheutuu palkkaturvamäärärahan ennakoitua suuremmasta käytöstä.

2013 IV lisätalousarvio	8 000 000
2013 talousarvio	29 327 000
2012 tilinpäätös	33 624 331
2011 tilinpäätös	34 165 222

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 21 530 000 euroa.

Selvitysosa: Lisäys aiheutuu 22.8.2013 mennessä kertyneistä päästöoikeuksien huutokauppatuloista. Huutokauppatulojen koko vuoden kertymän arviointia vaikeuttaa päästöoikeuden epävarma hintakehitys.

2013 IV lisätalousarvio	21 530 000
2013 I lisätalousarvio	27 790 000
2013 talousarvio	22 900 000
2012 tilinpäätös	119 385 241
2011 tilinpäätös	53 962 812

39. Muut sekalaiset tulot

04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä 10 716 000 euroa.

Selvitysosa:

Määrärahojen peruutusten erittely (euroa)

Momentti 28.90.20	1 500 000
Momentti 30.01.40	500 000
Momentti 31.10.40	1 100 000
Momentti 32.20.02	4 390 000
Momentti 32.20.46	3 200 000
Momentti 33.01.21	26 000
Yhteensä	10 716 000
2013 IV lisätalousarvio	10 716 000
2013 I lisätalousarvio	4 435 000
2013 talousarvio	50 000 000
2012 tilinpäätös	517 234 763
2011 tilinpäätös	86 013 362

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta
 Momentille merkitään lisäystä 141 034 000 euroa.
Selvitysosa: Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään lisäystä 141 034 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 9 245 683 000 euroa vuonna 2013. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 9 195 683 000 euroa vuonna 2013.

Tulot ja menot (milj. euroa)

Tulot	
Nimellisarvoinen nettolainanotto	9 246
Menot	
Emissiotappiot (netto)	-40
Pääomatappiot (netto)	-10
Nettotulot	9 196
2013 IV lisätalousarvio	141 034 000
2013 III lisätalousarvio	1 288 256 000
2013 II lisätalousarvio	10 000 000
2013 I lisätalousarvio	253 419 000
2013 talousarvio	7 502 974 000
2012 tilinpäätös	4 703 307 934
2011 tilinpäätös	4 734 549 510

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21 EDUSKUNTA

10. Eduskunnan kanslia

<i>29. Arvonlisäveromenot</i> (arviomääräraha)	hasta ja siitä, että peruskorjausmäärärahaa	
Momentille myönnetään lisäystä 5 100 000 euroa.	siirtyi vuodelta 2012 ennakoitua enemmän.	
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu momentille 21.10.74 peruskorjaushankkeeseen vuoden 2013 kolmannessa lisätalousarvioesityksessä ehdotetusta lisämäärära-	2013 IV lisätalousarvio	5 100 000
	2013 talousarvio	12 500 000
	2012 tilinpäätös	9 729 927
	2011 tilinpäätös	8 515 834

Pääluokka 22
TASAVALLAN PRESIDENTTI

02. Tasavallan presidentin kanslia

<i>01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-15 000
	2013 talousarvio	8 918 000
Momentilta vähennetään 15 000 euroa.	2012 tilinpäätös	10 136 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raa- misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho- jen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	8 654 000

Pääluokka 23
VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

<i>01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot</i>	2013 IV lisätalousarvio	-45 000
(siirtomääräraha 2 v)	2013 talousarvio	32 205 000
Momentilta vähennetään 45 000 euroa.	2012 tilinpäätös	32 122 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	28 483 000

30. Oikeuskanslerinvirasto

<i>01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot</i>	2013 IV lisätalousarvio	-8 000
(siirtomääräraha 2 v)	2013 talousarvio	3 718 000
Momentilta vähennetään 8 000 euroa.	2012 tilinpäätös	3 681 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	3 325 000

Pääluokka 24 ULKOASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

<p><i>01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 204 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 500 000 euroa viisumitoiminnan järjestelmäkehityksestä EU-velvoitteiden mukaisesti ja tietoturvallisuuteen liittyvän havainnointikyvyn kehittämisestä sekä vähennyksenä 296 000 euroa raamisopi-</p>	<p>muksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 80%;">2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">204 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">45 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">200 302 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">204 459 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">201 966 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	204 000	2013 I lisätalousarvio	45 000	2013 talousarvio	200 302 000	2012 tilinpäätös	204 459 000	2011 tilinpäätös	201 966 000
2013 IV lisätalousarvio	204 000										
2013 I lisätalousarvio	45 000										
2013 talousarvio	200 302 000										
2012 tilinpäätös	204 459 000										
2011 tilinpäätös	201 966 000										

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	IV lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
01. EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmius- ajan menot	-	+50 000	-	50 000
03. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	239 000	-	-	239 000
04. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	2 318 000	-	-	2 318 000
05. Yhteiset menot	5 176 000	+1 015 000	-	6 191 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	IV lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
06. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisin- hallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA- operaatio)	866 000	+125 000	-	991 000
08. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	15 225 000	-	+511 000	15 736 000
09. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisä- menoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	22 934 000	-4 814 000	-731 000	17 389 000
10. Atalanta-operaation menot	2 576 000	-	-	2 576 000
11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	600 000	-	-	600 000
14. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	12 868 000	+2 535 000	-	15 403 000
15. EUTM/Malin koulutusoperaation menot	-	+1 089 000	-	1 089 000
16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	-	-	+220 000	220 000
Yhteensä	62 802 000	-	-	62 802 000

Selvitysosa: Suomi osallistuu noin viiden henkilön vahvuudella Malin YK-operaatioon (MINUSMA), minkä johdosta momentille lisätään uusi käyttösuunnitelmakohta 16. Malin YK-operaation menot (MINUSMA) ja tarkoitukseen varataan 220 000 euroa. Käyttösuunnitelmakohtaan 08. lisätään 511 000 euroa tarkentuneiden palkkausmenojen sekä rotaatioiden vaihdon perehdytysjakson pidentymisestä johtuen. Tarvittavat määrärahat, 731 000 euroa, katetaan käyttösuunnitelmakohtasta 09.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	62 802 000
2012 tilinpäätös	36 699 363
2011 tilinpäätös	40 246 515

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 1 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-1 000
2013 talousarvio	17 360 000
2012 tilinpäätös	13 308 014
2011 tilinpäätös	18 145 173

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä
15 143 000 euroa.

Lisäksi momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Lisäys käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalousarvio	IV lisätalousarvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	261 591 000	+31 655 000	+15 143 000	308 389 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ¹⁾	289 280 000	+1 000 000	-	290 280 000
3. Euroopan kehitysrahasto	57 894 000	-	-	57 894 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	61 203 000	-	-	61 203 000
5. Humanitaarinen apu	84 000 000	-	-	84 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	9 826 000	-	-	9 826 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 600 000	-	-	2 600 000
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	107 800 000	-	-	107 800 000
9. Korkotuki-instrumentti	18 400 000	-	-	18 400 000
Yhteensä	892 594 000	+32 655 000	+15 143 000	940 392 000

¹⁾ Sisältää 810 000 euroa ministeriön ja Norjan ulkoministeriön yhteistoimintahankkeiden menoja, 250 000 euroa ministeriön ja Luxemburgin ulkoministeriön yhteistoimintahankkeiden menoja, 50 000 euroa ministeriön ja Saksan kehitysyhteistyöviraston (GIZ) yhteistoimintahankkeiden menoja, 200 000 euroa ministeriön ja Alankomaiden ulkoministeriön yhteistoimintahankkeiden menoja, 11 900 000 euroa ministeriön ja Britannian kehityspoliittisen osaston (DFID) yhteistoimintahankkeen menoja sekä 1 000 000 euroa ministeriön ja Itävallan kehitysviraston (ADA) yhteistoimintahankkeen menoja.

Lisäksi momentin myöntö- ja sopimusvaluuttien jakaamaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset myöntö- ja sopimusvaluuttien jakautumiseen (euroa)

	Alkuperäinen jakaama	I lisätalousarvio	IV lisätalousarvio	Muutettu jakaama
1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö	341 850 000	-	+25 230 000	367 080 000
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	199 946 000	+20 000 000	-	219 946 000
3. Euroopan kehitysrahasto	516 470 000	-20 000 000	-25 230 000	471 240 000
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	55 495 000	-	-	55 495 000
5. Humanitaarinen apu	6 000 000	-	-	6 000 000
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	1 350 000	-	-	1 350 000
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	-	-	-	-
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle, Kehitysyhteistyön Palvelukeskukselle (KePa) ja kehitysyhteistyötiedotukselle	107 800 000	-	-	107 800 000
9. Korkotuki-instrumentti	20 000 000	-	-	20 000 000
Yhteensä	1 248 911 000	-	-1 248 911 000	

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu päästöoikeuksien huutokaupasta kertyneistä tuloista. Tuloja on 3.4.—22.8.2013 kertynyt yhteensä 23 143 000 euroa. Ajalta 1.1.—2.4.2013 kertyneet huutokauppatulot huomioitiin vuoden 2013 ensimmäisessä lisätalousarviossa. Hallitus tavoittelee kehitys yhteistyömäärärahojen BKTL-osuuden kasvua ohjaamalla päästöoikeuksien huutokaupasta kertyvät tulot kehitys yhteistyöhön ja samalla osana Suomen virallista kehitys apua myös ilmastorahoitukseen sitä mukaa kuin niitä kertyy. Kertyneet päästøhuutokauppatulot lisätään tässä lisätalousarvioesityksessä monenkeskiseen kehitys yhteistyöhön käyttösuunnitelma kohtaan 1.

Vuoden 2013 myöntö- ja sopimus valtuuksia vähennetään kohdasta 3. yhteensä 25 230 000 euroa, joka siirretään kohtaan 1. International Development Associationin, IDAn, IDA17-lisärahoitus kieroksen rahoittamiseksi. Muutos ei lisää myöntö- ja sopimus valtuuksien kokonaismäärää.

2013 IV lisätalousarvio	15 143 000
2013 I lisätalousarvio	32 655 000
2013 talousarvio	892 594 000
2012 tilinpäätös	893 520 000
2011 tilinpäätös	845 923 000

88. *Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu päästöoikeuksien huutokaupasta kertyneistä tuloista. Tuloja on 3.4.—22.8.2013 kertynyt yhteensä 23 143 000 euroa. Ajalta 1.1.—2.4.2013 kertyneet huutokauppatulot huomioitiin vuoden 2013 ensimmäisessä lisätalousarviossa. Hallitus tavoittelee kehitys yhteistyömäärärahojen BKTL-osuuden kasvua ohjaamalla päästöoikeuksien huutokaupasta kertyvät tulot kehitys yhteistyöhön ja samalla osana Suomen virallista kehitys apua myös ilmastorahoitukseen sitä mukaa kuin niitä kertyy.

2013 IV lisätalousarvio	8 000 000
2013 talousarvio	10 000 000
2012 tilinpäätös	14 999 780
2011 tilinpäätös	14 999 950

90. Ulkoasiainministeriön hallinnonalan muut menot

68. *Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö* (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että vuoden 2013 aikana Suomi voi antaa sitoumuksen osallistua Pohjoismaiden ympäristökehitys yhtiön (NEFCO) ympäristökehitys rahastoon (NMF) enintään 900 000 eurolla.

Selvitysosa: Momentille lisätään 900 000 euron sopimuksentekovaltuus, jonka

perusteella Suomi voi antaa sitoumuksen osallistua Pohjoismaiden ympäristökehitys yhtiön (NEFCO) ympäristökehitys rahastoon (NMF) vuosina 2014—2016.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	3 200 000

Pääluokka 25 OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 124 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 54 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta sekä lisäyksenä 178 000 euroa eräiden taloushallintotehtävien siirtona momenteilta 25.10.03, 25.10.04, 25.10.05, 25.20.01, 25.30.01 ja 25.40.01 Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta aiheutuviin menoihin.

2013 IV lisätalousarvio	124 000
2013 talousarvio	26 718 000
2012 tilinpäätös	26 582 000
2011 tilinpäätös	25 962 000

03. Eräiden virastojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 13 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-13 000
2013 talousarvio	6 764 000
2012 tilinpäätös	7 160 000
2011 tilinpäätös	7 695 000

04. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 6 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	2 068 000
2012 tilinpäätös	2 042 000
2011 tilinpäätös	1 884 000

29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonalisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 6 500 000 euroa.

2013 IV lisätalousarvio	6 500 000
2013 talousarvio	55 000 000
2012 tilinpäätös	57 386 287
2011 tilinpäätös	52 934 113

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu

01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 20 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-20 000
2013 talousarvio	8 964 000
2012 tilinpäätös	8 846 000
2011 tilinpäätös	8 571 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 25 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-25 000
2013 talousarvio	10 932 000
2012 tilinpäätös	10 774 000
2011 tilinpäätös	10 460 000

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 137 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 545 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 68 000 euroa siirtona momentille 25.01.01 palvelukeskusmaksujen alenemisesta johtuen sekä lisäyksenä 750 000 euroa käräjäoikeuksien käsittelyaikojen lyhentämistarpeesta johtuen.

Käräjäoikeuksien asioiden käsittelyä on hidastanut summaaristen asioiden määrän voimakas kasvu, minkä vuoksi määrärahaa on lisätty tilapäisesti.

2013 IV lisätalousarvio	137 000
2013 I lisätalousarvio	485 000
2013 talousarvio	253 965 000
2012 tilinpäätös	245 587 000
2011 tilinpäätös	239 098 000

04. Oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 89 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 79 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 10 000 euroa siirrosta momentille 25.01.01 palvelukeskusmaksujen alenemisesta johtuen.

2013 IV lisätalousarvio	-89 000
2013 talousarvio	29 398 000
2012 tilinpäätös	28 597 000
2011 tilinpäätös	28 082 000

05. Yleisen edunvalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 47 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennyksestä 37 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 10 000 euroa siirrosta momentille 25.01.01 palvelukeskusmaksujen alenemisesta johtuen.

2013 IV lisätalousarvio	-47 000
2013 I lisätalousarvio	-485 000
2013 talousarvio	13 586 000
2012 tilinpäätös	13 461 000
2011 tilinpäätös	14 372 000

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 15 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu asiamäärien kasvusta sekä eräiden

poikkeuksellisen suurten oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.	2013 IV lisätalousarvio	15 600 000
	2013 I lisätalousarvio	900 000
	2013 talousarvio	43 900 000
	2012 tilinpäätös	47 028 656
	2011 tilinpäätös	41 604 049

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

<i>01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	euroa siirrosta momentille 25.01.01 palvelukeskusmaksujen alenemisesta johtuen.
Momentilta vähennetään 273 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Vähennyksestä 250 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 23 000	
	2013 IV lisätalousarvio -273 000
	2013 talousarvio 106 487 000
	2012 tilinpäätös 103 940 000
	2011 tilinpäätös 99 920 000

30. Syyttäjät

<i>01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	euroa siirrosta momentille 25.01.01 palvelukeskusmaksujen alenemisesta johtuen.
Momentilta vähennetään 118 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Vähennyksestä 107 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 11 000	
	2013 IV lisätalousarvio -118 000
	2013 talousarvio 45 947 000
	2012 tilinpäätös 45 312 000
	2011 tilinpäätös 44 376 000

40. Rangaistusten täytäntöönpano

<i>01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	euroa siirrosta momentille 25.01.01 palvelukeskusmaksujen alenemisesta johtuen.
Momentilta vähennetään 490 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Vähennyksestä 434 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 56 000	
	2013 IV lisätalousarvio -490 000
	2013 talousarvio 226 453 000
	2012 tilinpäätös 224 558 000
	2011 tilinpäätös 221 504 000

Pääluokka 26
SISÄASIAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<i>01. Sisäasiainministeriön toimintamenot</i>	2013 IV lisätalousarvio	-50 000
(siirtomääräraha 2 v)	2013 talousarvio	21 510 000
Momentilta vähennetään 50 000 euroa.	2012 tilinpäätös	21 169 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	19 916 000

10. Poliisitoimi

<i>01. Poliisitoimen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-1 814 000
	2013 I lisätalousarvio	2 800 000
Momentilta vähennetään 1 814 000 euroa.	2013 talousarvio	723 627 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2012 tilinpäätös	726 367 000
	2011 tilinpäätös	696 913 000

20. Rajavartiolaitos

<i>01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-516 000
	2013 III lisätalousarvio	2 000 000
Momentilta vähennetään 516 000 euroa.	2013 talousarvio	227 386 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2012 tilinpäätös	225 594 000
	2011 tilinpäätös	223 985 000

70. *Ilma- ja vartioalusten hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahasta saa käyttää enintään 4 600 000 euroa kahden AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmukaistamiseen.

Selvitysosa: Vuoden 2011 talousarviossa Rajavartiolaitos sai tilausvaltuuden AB/B 412 helikopterien uusimiseen, tilausvaltuus uusittiin vuoden 2012 talousarviossa. Hankinnan kokonaiskustannusarvio on 62 000 000 euroa. Hankkeen kilpailutuksen yhteydessä todettiin, että taloudellisin vaihtoehto on hankkia kaksi uutta Super Puma helikopteria ja yhdenmukaistaa kaksi uusinta AB/B 412 helikopteria. Sopimus kahden uuden Super Puma ko-

neen hankinnasta tehtiin vuoden 2012 lopussa. Tilausvaltuuteen suunnitellusta määrärahasta jää käyttämättä 4 600 000 euroa, joka kohdennetaan kahden jäljelle jäävän AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmukaistamiseen joko vaihtokaupalla tai uusimalla helikoptereiden varusteita ja järjestelmiä sekä varaosia.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 III lisätalousarvio	20 500 000
2013 talousarvio	76 000 000
2012 tilinpäätös	44 421 000
2011 tilinpäätös	24 910 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. *Pelastustoimen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 23 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-23 000
2013 talousarvio	13 682 000
2012 tilinpäätös	14 127 000
2011 tilinpäätös	14 155 000

02. *Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 4 261 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 4 400 000 euroa Hätäkeskuslaitoksen Joensuussa ja Kouvolassa sijaitsevien, hätäkeskusuudistuksen johdosta vapautuneiden toimitilojen vuokrasopimusten ennaikaisesta päättämisestä aiheutuviin kertakustannuksiin sekä vähennyksenä 139 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisen johdosta.

2013 IV lisätalousarvio	4 261 000
2013 I lisätalousarvio	525 000
2013 talousarvio	64 071 000
2012 tilinpäätös	59 483 000
2011 tilinpäätös	59 372 000

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 45 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-45 000
2013 talousarvio	18 066 000
2012 tilinpäätös	18 744 000
2011 tilinpäätös	18 967 000

20. Paluumuuttajien muuttovalmennus (arviomääräraha)

Momentin päätösosaa täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin käyttötarkoituksen mukaan momentin määrärahoja ei saa käyttää virkamiesten palkkaukseen ilman kirjausta momentin päätösosassa. Paluumuuttajien muuttovalmennuksen koordinointi sekä kielitutkinnon käytännönjärjestelyt toteutetaan virkamiestyönä, joten täydennetään momentin päätösosaa siten, että määrärahaa saa käyttää enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	876 000
2012 tilinpäätös	630 033
2011 tilinpäätös	592 360

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 5 186 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 5 200 000 euroa vastaanottokeskuksissa olevan ennakoitua suuremman asukasmäärän takia. Oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden siirtyminen kuntiin ei ole nopeutunut ja vastaanottokeskuksissa kuntaan muuttoa odottavien määrä on ollut kuukausittain keskimäärin noin 400 henkilöä. Turvapaikkapäätöksenteon tehostuksessa oleskeluluvan saaneiden määrä on lisääntynyt enemmän kuin kuntapaikkoja on tarjolla. Vähennys 14 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	5 186 000
2013 talousarvio	55 289 000
2012 tilinpäätös	69 500 559
2011 tilinpäätös	77 907 555

Pääluokka 27 PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

<p><i>01. Puolustusministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentilta vähennetään 29 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-29 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">450 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">19 724 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">18 873 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">18 906 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-29 000	2013 I lisätalousarvio	450 000	2013 talousarvio	19 724 000	2012 tilinpäätös	18 873 000	2011 tilinpäätös	18 906 000
2013 IV lisätalousarvio	-29 000										
2013 I lisätalousarvio	450 000										
2013 talousarvio	19 724 000										
2012 tilinpäätös	18 873 000										
2011 tilinpäätös	18 906 000										

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 1 330 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 2 612 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisen ja lisäyksenä 1 282 000 euroa ilmavoimien vaurioituneen konekaluston korjaamisen johdosta. Korjaustarve johtuu salamaniskun Pilatus PC-12 -koneeseen aiheuttamista mittavista vahingoista sekä huollon jälkeisessä koekäytössä vaurioituneista Hornet HN-405 -koneen kuomusta ja ohjaamorakenteista.

2013 IV lisätalousarvio	-1 330 000
2013 III lisätalousarvio	3 300 000
2013 I lisätalousarvio	11 674 000
2013 talousarvio	1 770 549 000
2012 tilinpäätös	1 740 494 000
2011 tilinpäätös	1 725 835 000

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 225 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 2 000 000 euroa johtuen PVKEH 2013 -tilausvaltuuden maksatusten siirrosta myöhemmille vuosille sekä lisäyksenä 2 225 000 euroa määrärahan peruutusta vastaavasti muista puolustusmateriaalihankinnoista. PVKEH 2010 -tilausvaltuudesta peruutetaan vuoden 2012 määrärahaa 2 225 000 euroa, joka uudelleenbudjetoidaan muihin puolustusmateriaalihankintoihin käytettäväksi varaosiin.

PVKEH 2013 -tilausvaltuuden menoja myöhentämällä saadaan määrärahat vastaamaan paremmin panssariajoneuvojen modernisointihankkeen arvioituja uusia toimitusaikatauluja.

Tehtyjen muutosten jälkeen määrärahasta arvioidaan käytettävän 553 175 000 euroa tilaus-

valtuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, 44 857 000 euroa tilausvaltuuksiin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä

58 839 000 euroa muihin puolustusmateriaali-hankintoihin.

PVKEH 2013 -tilausvaltuuteen tehdyn menoajoitusmuutoksen johdosta valtuustaulukko muuttuu seuraavanlaiseksi:

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

	2013	2014	2015	2016	2017—	Yhteensä vuodesta 2013 lähtien
Vanhat tilausvaltuudet						
Valmiusyhtymien varustaminen (VYV 1) -tilausvaltuus		7 436	11 080	9 800	28 900	57 216
Helikopterien huolto- ja tukeutumisjärjestelmien kehittäminen (HTH) -tilausvaltuus	3 227	1 560	580			5 367
Valtuusyhtymien varustamisen täydentäminen (VYV 2) -tilausvaltuus	26 950	2 190				29 140
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2006) -tilausvaltuus	69 300					69 300
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2007) -tilausvaltuus	96	14 496	15 128	24 107		53 827
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2008) -tilausvaltuus	7 610	8 827				16 437
Pääkaupunkiseudun ilmapuolustuksen suorituskyvyn tehostaminen (PKILPU 2008) -tilausvaltuus	3 370	1 200				4 570
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2009) -tilausvaltuus	175 833	123 468	55 294	28 942		383 537
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2010) -tilausvaltuus	92 049	15 050	4 280			111 379
Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2010 (TTK-PROTO 2010) -tilausvaltuus	1 650					1 650
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2011) -tilausvaltuus	28 178	2 860				31 038
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2012) -tilausvaltuus	58 892	101 600	53 000	40 984		254 476
Vanhat tilausvaltuudet yhteensä	467 155	278 687	139 362	103 833	28 900	1 017 937

**Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot
(1 000 euroa)**

	2013	2014	2015	2016	2017—	Yhteensä vuodesta 2013 lähtien
Uudet tilausvaltuudet						
Puolustusvoimien materiaallinen kehittäminen (PVKEH 2013) -tilaus- valtuus	78 570	124 212	127 508	137 150	29 000	496 440
Tekninen tutkimus, tuotekehitys ja hankevalmistelu 2013 (TTK-PROTO 2013) -tilausvaltuus	7 450	10 540	9 980	8 160		36 130
Uudet tilausvaltuudet yhteensä	86 020	134 752	137 488	145 310	29 000	532 570
Menot yhteensä	553 175	413 439	276 850	249 143	57 900	1 550 507
2013 IV lisätalousarvio	225 000					
2013 III lisätalousarvio	25 000 000					
2013 I lisätalousarvio	-53 626 000					
2013 talousarvio	685 272 000					
2012 tilinpäätös	641 996 025					
2011 tilinpäätös	585 343 000					

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentin käyttösuunnitelmaa muutetaan seuraavasti:

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	IV lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
01. Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	1 527 000	-	-	1 527 000
02. Suomen Bosnia-Hertsegovinan kriisin- hallintajoukon menot (EUFOR/ALTHEA- operaatio)	264 000	-	-	264 000
03. Sotilastarkkailijatoiminnan menot	3 685 000	-	-	3 685 000
04. SKJA:n menot (ISAF-operaatio), Afganistan	13 192 000	-	-	13 192 000
06. Liberian kriisinhallintaoperaation menot (UNMIL-operaatio)	46 000	-	-	46 000
07. Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	4 963 000	-	-	4 963 000

Muutokset käyttösuunnitelmaan (euroa)

	Alkuperäinen käyttö- suunnitelma	I lisätalous- arvio	IV lisätalous- arvio	Muutettu käyttö- suunnitelma
08. Kriisinhallinnan joukkojen kehittämishjelma	13 421 000	-	-	13 421 000
11. EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	195 000	-	-	195 000
13. Atalanta-operaation menot	3 668 000	-	-	3 668 000
15. Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	7 520 000	-	-	7 520 000
16. EUTM/Malin koulutusoperaation menot	-	+585 000	-	585 000
17. Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	-	-	+77 000	77 000
20. Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallinta-operaatioihin, kansainväliseen helikopteri-rahastoon osallistumiseen sekä muihin kriisinhallintameneihin	12 143 000	+269 000	-77 000	12 335 000
Yhteensä	60 624 000	+854 000	-	61 478 000

Selvitysosa: Suomi osallistuu noin viiden henkilön vahvuudella Malin YK-operaatioon (MINUSMA), minkä johdosta momentille lisätään uusi käyttösuunnitelmakohta 17. Malin YK-operaation menot (MINUSMA). Tarvittava määräraha 77 000 euroa katetaan käyttösuunnitelmakohdasta 20.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	854 000
2013 talousarvio	60 624 000
2012 tilinpäätös	52 692 000
2011 tilinpäätös	59 474 000

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Valtioneuvosto voi myöntää vastavakuutta vaatimatta ja valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön muutoin päättämin ehdoin Eurengo Vihtavuori Oy:lle enintään 25 milj. euron suuruisen valtioneuvoston sellaisen ennen vuotta 1998 syntyneiden kiinteistön hallintaan perustuvien julkisoikeudellisten ympäristövastuiden varalta, jotka

1. kohdistuvat nimenomaisesti Eurengo Vihtavuori Oy:öön, ja
2. perustuvat Eurengo Vihtavuori Oy:n omistamalla Laukaan kunnan Vihtavuorella sijaitsevilla teollisen toimintakokonaisuuden muodostavilla kiinteistöillä ennen vuotta 1998 harjoitettuun räjähdysaineiden, ruudin ja vastaavien tuotteiden tuotantoon, ja
3. perustuvat valvojan ympäristöviranomaisen tai tuomioistuimen lainvoimaiseen päätökseen kiinteistönhaltijan ympäristön kunnostusvelvollisuudesta.

Takuu on voimassa niin kauan kuin Eurengo Vihtavuori Oy harjoittaa ruudin valmistusta tai pitää yllä edellytyksiä huoltovarmuuden kannalta tärkeiden sotilaallisten ruutien valmistukseen alueella, kuitenkin enintään 20 vuoden ajan takuupäätöksen tekemisestä.

Valtiovarainministeriö valtuutetaan antamaan tarkempia määräyksiä valtioneuvoston soveltamisesta sekä tekemään tarvittavat sopimukset Eurengo Vihtavuori Oy:n kanssa.

Selvitysosa: Valtioneuvoston tavoitteena on varmistaa huoltovarmuuden ja maanpuolustuksen kannalta tärkeän ruudintuotannon jatkuminen Suomessa. Vanhoihin pilaantumisiin edelleen sovellettavassa muutoin kumotussa lainsäädännössä, tärkeimpänä vuoden 1978 jätehuoltolaki, ei ole säädetty nykylainsäädännön tapaan aiheuttajan vastuun ensisijaisuudesta, vaan aiheuttajan ja kiinteistön haltijan vastuu on rinnakkaista. Takuu selkeyttää vastuusuhteita Vihtavuoren ruutitehtaan alueella: sillä varmistetaan, ettei uusi toiminnanharjoittaja joudu vastaamaan Vihtavuoren tehdasalueen aiempien toimijoiden aiheuttamasta historiallisesta pilaantumisesta. Alueen ympäristöriskit on kartoitettu. Ennalta arvioiden ympäristöriskien hallinnan mahdollisesti edellyttämät kunnostustoimet voidaan jakaa pitkälle, jopa useiden vuosikymmenien, aikavälille. Kunnostustarvetta arvioidaan seuraavan kerran vuonna 2016 laitoksen ympäristöluvan tarkistamisen yhteydessä. Valtioneuvoston mahdollistetaan Eurengo Vihtavuori Oy:n siirtyminen uuteen omistukseen, joka turvaa yhtiön harjoittaman teollisen ruudintuotannon jatkamisen Suomessa. Valtioneuvoston ei perittäisi maksua.

<i>01. Valtiovarainministeriön toimintamenot</i>	2013 IV lisätalousarvio	-82 000
(siirtomääräraha 2 v)	2013 I lisätalousarvio	85 000
Momentilta vähennetään 82 000 euroa.	2013 talousarvio	38 820 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2012 tilinpäätös	39 493 000
	2011 tilinpäätös	35 385 000

10. Verotus ja tullitoimi

<i>01. Verohallinnon toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	5 134 000
Momentille myönnetään lisäystä 5 134 000 euroa.	2013 talousarvio	426 244 000
<i>Selvitysosa:</i> Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 3 954 000 euroa tietojärjestelmiin tehtävistä muutoksista aiheutuviin kertaluonteisiin menoihin ja 1 990 000 euroa vireillä olevasta oikeudenkäynnistä mahdollisesti aiheutuvien vahingonkorvausten mukaan luettuna oikeudenkäyntikulujen maksamiseen sekä vähennyksenä 810 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2012 tilinpäätös	410 620 000
	2011 tilinpäätös	398 683 000
	<i>02. Tullin toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	
	Momentilta vähennetään 362 000 euroa.	
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2013 IV lisätalousarvio	-362 000
	2013 I lisätalousarvio	2 800 000
	2013 talousarvio	165 037 000
	2012 tilinpäätös	163 328 000
	2011 tilinpäätös	159 545 000

20. Palvelut valtioyhteisölle

<i>01. Valtiokonttorin toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	1 033 000
Momentille myönnetään lisäystä 1 033 000 euroa.	2013 I lisätalousarvio	2 900 000
<i>Selvitysosa:</i> Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 87 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta sekä lisäyksenä siirtona momentilta 28.70.20 350 000 euroa luottojen hallinnoinnin digitalisointihankkeen, 580 000 euroa vahingonkorvaustoiminnan digitalisointihankkeen ja 190 000 euroa keskitetyn valuuttakaupan hankkeen menoja varten.	2013 talousarvio	27 923 000
	2012 tilinpäätös	26 155 000
	2011 tilinpäätös	12 847 000
	<i>02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot</i> (arviomääräraha)	
	Momentille myönnetään 1 000 euroa.	
	Määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin virastojen ja laitosten puolesta keskitetysti hoitamien valuuttatilien käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen.	

Selvitysosa: Momentille kirjataan keskitetysti hoidettujen valuuttamääräisten pankkitilien saldojen kurssierot. Kurssiero syntyy esimerkiksi silloin, kun hyödykkeen valuuttamääräinen hankintameno kirjataan kirjanpitoon suoriteperusteella käyttäen Euroopan keskuspankin edellisen päivän keskikurssia ja meno maksetaan valuutalla, joka on viety kirjanpitoon valuuttamääräisen tulon kertymispäivän arvolla tai jonka hankinta on viety kirjanpitoon valuuttaerästä maksetulla euromäärällä. Varainhoitovuoden aikana syntynyt kumulatiivinen kurssiero voi olla tilinpäätöksessä joko positiivinen, jolloin se tuottaa valtiolle tuloa, tai negatiivinen, jolloin se aiheuttaa valtiolle menoa, jota varten talousarviossa on osoitettava määräraha.

2013 IV lisätalousarvio	1 000
-------------------------	-------

03. Valtiovarain controller -toiminnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-2 000
2013 talousarvio	1 091 000
2012 tilinpäätös	1 079 000
2011 tilinpäätös	1 062 000

08. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös valtion yhteisen henkilöstö- ja taloushallintojärjestelmän keskeneräisyydestä aiheutuvan lisätyön kulojen rahoittamiseen. Vuoden 2011 ja 2012 talousarvion momentin 28.20.08 perusteluja täydennetään vastaavasti.

Selvitysosa: Valtion yhteisen henkilöstö- ja taloushallintojärjestelmän käyttönotto ja tietojärjestelmän keskeneräisyys ovat aiheuttaneet huomattavan työmäärän lisäyksen erityisesti palkanlaskennassa ja kirjanpidossa.

Tämän johdosta asiakkailta laskutettavat hinnat ovat myös nousseet. Momentin perustelujen täydennyksellä pienennetään asiakasvirastoille aiheutuvaa ylimääräistä menorasitusta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	800 000
2012 tilinpäätös	1 000 000
2011 tilinpäätös	1 680 000

88. Senaatti-kiinteistöt

4. Valtuudet

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Senaatti-kiinteistöt oikeutetaan luovuttamaan

— Lapis Rakennus Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun Helsingin kaupungissa sijaitseva kiinteistö rakennuksineen 91-7-130-9 11 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin ja

— Technopolis Oyj:lle perustettavan yhtiön lukuun Tampereen kaupungissa sijaitseva määräala noin 0,5 hehtaaria kiinteistöstä 837-599-2-1 noin 10,7 milj. euron kauppahinnalla sekä Senaatti-kiinteistöjen muutoin määräämin ehdoin.

Selvitysosa: Lapis Rakennus Oy:lle perustettavan yhtiön lukuun luovutettava kiinteistö sijaitsee Helsingin kaupungissa Ullanlinnan kaupunginosassa osoitteessa Laivanvarustajankatu 6. Myytävän kiinteistön pinta-ala on noin 1 449 m² ja rakennuksen noin 6 500 brm². Avoimessa tarjousmenettelyssä ja sen perusteella käydyissä neuvotteluissa kiinteistövarallisuudesta saatu kokonaisuutena paras tarjous on ollut yhteensä 11 milj. euroa, mikä vastaa kohteen käypää arvoa. Valtion käyttö kiinteistöllä ja rakennuksissa on päätynyt, joten kiinteistön myynti on perusteltua.

Technopolis Oyj:lle perustettavan yhtiön lukuun luovutettava määräala sijaitsee Tampereen kaupungissa Erkkilänkadun ja Peltokadun kulmassa. Myytävä määräalan pinta-ala on noin 0,5 ha, joka täsmentyy asemakaavan tultua voimaan. Alueen asemakaavoitus on me-

neillään ja asemakaavaehdotuksessa määrälästä muodostettavalle korttelille 442 on osoitettu rakennusoikeutta noin 22 800 kerrosneliometriä. Avoimessa tarjousmenettelyssä ja sen perusteella käydyissä neuvotteluissa kiinteistövarallisuudesta saatu kokonaisuutena paras tarjous on ollut 470 euroa/kem² (asemakaavaehdotuksen perusteella yhteensä noin 10,7 milj. euroa), mikä vastaa kohteen käypää arvoa. Myytävän kohteen lopullinen kauppahinta määräytyy voimaan tulevassa asemakaavassa vahvistettavan rakennusoikeu-

den määrän perusteella. Valtion käyttö kiinteistöllä on päättynyt, joten kiinteistön myynti on perusteltua.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	—
2012 tilinpäätös	—
2011 tilinpäätös	—

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 136 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-136 000
2013 talousarvio	50 587 000
2012 tilinpäätös	49 200 000
2011 tilinpäätös	45 430 000

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 11 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-11 000
2013 talousarvio	4 233 000
2012 tilinpäätös	4 207 000
2011 tilinpäätös	4 199 000

03. Väestörekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 4 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-4 000
2013 I lisätalousarvio	2 740 000
2013 talousarvio	7 083 000
2012 tilinpäätös	7 477 000
2011 tilinpäätös	2 664 208

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 144 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-144 000
2013 I lisätalousarvio	1 589 000
2013 talousarvio	54 481 000
2012 tilinpäätös	54 257 000
2011 tilinpäätös	54 750 000

02. *Maistraattien toimintamenot* (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 87 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-87 000
2013 talousarvio	32 836 000
2012 tilinpäätös	33 636 000
2011 tilinpäätös	30 652 000

03. *Alue- ja paikallishallinnon tukitoimet* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 550 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun järjestämisestä kunnille koituvien kulujen korvaamiseen.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu Asiakaspalvelu 2014 -hankkeen toimeenpanon käynnistämisen kuluista.

2013 IV lisätalousarvio	550 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	224 000
2012 tilinpäätös	224 000
2011 tilinpäätös	1 666 000

70. Valtionhallinnon kehittäminen

20. *Tuottavuuden edistäminen* (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 1 120 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 28.20.01, mistä 350 000 euroa Valtiokonttorin luottojen hallinnoinnin digitalisointihankkeen, 580 000 euroa vahingonkorvaustoiminnan digitalisointihankkeen ja 190 000

euroa keskitetyn valuuttakaupan hankkeen menoja varten.

2013 IV lisätalousarvio	-1 120 000
2013 talousarvio	41 825 000
2012 tilinpäätös	69 420 000
2011 tilinpäätös	13 200 000

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. *Ahvenanmaan tasoitusmaksu* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 2 332 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarpeesta 216 000 euroa aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2013 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta ja 2 116 000 euroa Ahvenanmaan valtuuskunnan vahvistamasta vuoden 2012 lopullisesta tasoituksesta.

2013 IV lisätalousarvio	2 332 000
2013 III lisätalousarvio	-4 046 000
2013 I lisätalousarvio	-547 000
2013 talousarvio	211 646 000
2012 tilinpäätös	204 345 615
2011 tilinpäätös	193 509 728

40. *Arpajaisveron tuoton palauttaminen Ahvenanmaan maakunnalle* (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 2 600 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu siitä, että Ahvenanmaan maakunnalle palautettava

vuodelta 2012 maksettu arpajaisveron määrä on ennakoitua pienempi.	2013 IV lisätalousarvio	-2 600 000
	2013 talousarvio	13 000 000
	2012 tilinpäätös	8 650 751
	2011 tilinpäätös	6 554 206

90. Kuntien tukeminen

20. Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmähankeet (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2011 talousarviossa myönnetystä 16 681 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 1 500 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan peruuttaminen aiheutuu siitä, että joidenkin momentille suunniteltujen hankkeiden eteneminen on ollut suunniteltua hitaampaa. Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa ja peruutetusta määrästä puolet palautetaan momentille 28.90.30.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	-1 000 000
2013 talousarvio	17 995 000
2012 tilinpäätös	18 000 000
2011 tilinpäätös	23 560 000

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 162 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 699 000 euroa liittyen valtiosuuslain (1704/2009) 32 §:n mukaiseen perusopetuksen aloittamisen johdosta maksettavaan rahoitukseen sekä lisäyksenä 111 000 euroa liittyen Juankosken kunnan vuosien 2012 ja 2013 valtiosuuden oikaisuun ja 750 000 euroa palautuksena momentilta 28.90.20. Palautus liittyy vuodelle 2011 myönnetyn määrärahan peruuttamiseen.

2013 IV lisätalousarvio	162 000
2013 I lisätalousarvio	500 000
2013 talousarvio	8 677 405 000
2012 tilinpäätös	8 470 927 096
2011 tilinpäätös	8 133 691 195

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 35 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu pääasiassa vuonna 2013 maksettavan energiain-
tensiivisten yritysten veronpalautuksen määrän arvion tarkentumisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-35 000 000
2013 talousarvio	304 050 000
2012 tilinpäätös	144 577 008
2011 tilinpäätös	83 644 219

92. EU ja kansainväliset järjestöt

<i>69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)</i>	2013 IV lisätalousarvio	90 000 000
	2013 talousarvio	1 930 000 000
Momentille myönnetään lisäystä	2012 tilinpäätös	1 789 958 053
90 000 000 euroa.	2011 tilinpäätös	1 822 000 000

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu EU:n lisätalousarvioiden mukaisten maksujen kattamisesta.

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 61 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-61 000
2013 I lisätalousarvio	76 000
2013 talousarvio	27 609 000
2012 tilinpäätös	26 894 000
2011 tilinpäätös	25 528 000

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirto-
määräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 39 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-39 000
2013 talousarvio	22 695 000
2012 tilinpäätös	22 077 000
2011 tilinpäätös	21 904 871

*03. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteis-
työn keskuksen CIMOn toimintamenot* (siirto-
määräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 18 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-18 000
2013 talousarvio	8 807 000
2012 tilinpäätös	8 836 000
2011 tilinpäätös	8 824 000

*04. Koulutuksen ja korkeakoulujen arviointi
sekä opiskelijoiden oikeusturvalautakunta*
(siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten,
että määrärahaa saa käyttää myös Kansallisen
koulutuksen arviointikeskuksen toiminnan
käynnistämisestä ja toiminnasta aiheutuviin
menoihin.

Selvitysosa: Muutos johtuu Kansalli-
sen koulutuksen arviointikeskuksen perusta-
misesta 1.1.2014 ja toiminnan aloittamisesta
1.5.2014. Arviointikeskukseen yhdistetään ny-
kyinen Opetushallituksen alainen oppimistu-
lostien arviointitoiminta sekä Koulutuksen ar-
viointineuvoston ja Korkeakoulujen arviointi-
neuvoston suorittama koulutuksen ja
korkeakoulujen arviointitoiminta.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdote-
ta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	2 539 000
2012 tilinpäätös	2 539 000
2011 tilinpäätös	2 489 000

10. Yleissivistävä koulutus

<i>01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-121 000
	2013 talousarvio	49 564 000
Momentilta vähennetään 121 000 euroa.	2012 tilinpäätös	48 959 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	46 276 000

20. Ammatillinen koulutus

<i>01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-13 000
	2013 talousarvio	8 566 000
Momentilta vähennetään 13 000 euroa.	2012 tilinpäätös	8 585 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	8 342 000

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Luvun perusteluja muutetaan siten, että Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin saa vuonna 2013 hyväksyä sitoumuksia 302 569 000 euron arvosta.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden pieneneminen 27 000 eurolla vastaa määrärahan vähennystä momentilla 29.40.51.

<i>01. Suomen Akatemian toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-26 000
	2013 talousarvio	12 455 000
Momentilta vähennetään 26 000 euroa.	2012 tilinpäätös	12 958 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2011 tilinpäätös	13 038 000

<i>02. Arkistolaitoksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-3 000
Momentilta vähennetään 34 000 euroa.	2013 talousarvio	1 621 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raa-	2012 tilinpäätös	1 609 000
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-	2011 tilinpäätös	1 609 000
jen poistamisesta.		
2013 IV lisätalousarvio	-34 000	
2013 talousarvio	19 588 000	
2012 tilinpäätös	19 406 000	
2011 tilinpäätös	19 440 000	
<i>03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-27 000
Momentilta vähennetään 13 000 euroa.	2013 talousarvio	238 592 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raa-	2012 tilinpäätös	251 695 000
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-	2011 tilinpäätös	236 211 000
jen poistamisesta.		
2013 IV lisätalousarvio	-13 000	
2013 talousarvio	2 055 000	
2012 tilinpäätös	2 049 000	
2011 tilinpäätös	2 505 000	
<i>04. Varastokirjaston toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	101 000
Momentilta vähennetään 3 000 euroa.	2013 talousarvio	17 334 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raa-	2012 tilinpäätös	16 987 916
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-	2011 tilinpäätös	15 236 100
jen poistamisesta.		

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 27 000 euroa.
Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
 misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
 jen poistamisesta.

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjes-
töille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 101 000 eu-
 roa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve ai-
 heutuu ennakoimattomista muutoksista jäsen-
 maksuissa.

70. Opintotuki

<i>01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-2 000
Momentilta vähennetään 2 000 euroa.	2013 talousarvio	703 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raa-	2012 tilinpäätös	696 000
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-	2011 tilinpäätös	693 000
jen poistamisesta.		

80. Taide ja kulttuuri

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 11 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-11 000
2013 talousarvio	4 919 000
2012 tilinpäätös	4 893 000
2011 tilinpäätös	5 113 000

02. Valtion taidemuseon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 25 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-25 000
2013 talousarvio	19 469 000
2012 tilinpäätös	19 441 987
2011 tilinpäätös	19 075 000

03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 93 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 100 000 euroa Suomenlinnan pilaantuneen maaperän kunnostamisen ja haitta-aineiden poiston sekä erillisen pilaantuneen maan käsittelyalueen kunnostamisen aiheuttamien lisäkustannusten sekä vähennyksenä 7 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisen johdosta.

2013 IV lisätalousarvio	93 000
2013 I lisätalousarvio	200 000
2013 talousarvio	2 644 000
2012 tilinpäätös	2 905 000
2011 tilinpäätös	2 683 000

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 45 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Museovirasto saa tehdä sopimuksen Seenaatti-kiinteistöjen kanssa Kansallismuseon maanalaisten tilojen vuokraamisesta siten, että vuokramenojen nousu on 1.1.2014 alkaen enintään 300 000 euroa ja kokonaisvuokra 1 700 000 euroa vuodessa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-45 000
2013 III lisätalousarvio	1 510 000
2013 I lisätalousarvio	320 000
2013 talousarvio	22 728 000
2012 tilinpäätös	21 459 000
2011 tilinpäätös	20 074 000

05. Näkövammaisten kirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 8 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-8 000
2013 talousarvio	6 385 000
2012 tilinpäätös	6 464 000
2011 tilinpäätös	6 724 000

06. Kansallisen audiovisuaalisen arkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 9 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-
jen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-9 000
2013 talousarvio	6 844 000
2012 tilinpäätös	6 925 000
2011 tilinpäätös	6 846 000

07. Mediakasvatus- ja kuvaohjelmakeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 48 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 50 000 euroa välttämättömien uusittavien tietojärjestelmien hankinnan sekä vähennyksenä 2 000 euroa raa-
misopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisen johdosta.

2013 IV lisätalousarvio	48 000
2013 talousarvio	767 000
2012 tilinpäätös	739 000
2011 tilinpäätös	621 000

Pääluokka 30
MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<p><i>01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 61 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p>2013 IV lisätalousarvio -38 000 2013 talousarvio 27 487 000 2012 tilinpäätös 26 382 000 2011 tilinpäätös 24 461 000</p>
<p>2013 IV lisätalousarvio -61 000 2013 talousarvio 31 012 000 2012 tilinpäätös 28 899 000 2011 tilinpäätös 26 006 000</p>	<p><i>04. Lautakuntien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 2 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>
<p><i>02. Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 25 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p>2013 IV lisätalousarvio -2 000 2013 talousarvio 895 000 2012 tilinpäätös 886 000 2011 tilinpäätös 871 000</p>
<p>2013 IV lisätalousarvio -25 000 2013 talousarvio 6 089 000 2012 tilinpäätös 6 593 000 2011 tilinpäätös 5 970 000</p>	<p><i>29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)</i> Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu arvonlisäverokantojen korotuksesta.</p>
<p><i>03. Maaseutuviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 38 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p>2013 IV lisätalousarvio 2 000 000 2013 talousarvio 28 000 000 2012 tilinpäätös 27 215 943 2011 tilinpäätös 26 338 207</p>

40. Bioenergiatuotannon avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtioneuvoston asetuksessa (607/2008) tarkemmin säädettävien perustein biomassan käyttöä edistäviin investointi- ja selvityshankkeisiin

2) biotalouteen liittyviin selvitys- ja kehittämishankkeisiin

3) EU:n energiategohokkuusdirektiivin (2012/27/EU) ja uusiutuvan energian edistämisestä annetun direktiivin (2009/28/EY) toteuttamiseen maatilasektorilla

4) valtakunnallisen bioenergiakoordinaation ja -neuvonnan järjestämiseen ja koulutus- ja tiedotushankkeisiin

5) muihin bioenergiaan liittyviin koulutus- ja tiedotushankkeisiin sekä muihin kuin kohdissa 1)–2) mainittuihin selvityshankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää myös enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisena edellä mainittuihin hankkeisiin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan kokonaishenkilöstömäärää lisäämättä ja muihin kulutusmenoihin.

Määrärahaa voidaan myöntää yrityksille, valtion laitoksille, kunnille ja muille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2011 varsinaisessa talousarviossa ja kolmannessa lisätalousarviossa myönnetystä

kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 500 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahaa käytetään valmisteilla olevan kansallisen biotalousstrategian käynnistämiseen ja toimeenpanoon.

Määrärahaa tarvitaan EU:n energiategohokkuusdirektiivin (2012/27/EU) toteutukseen liittyvän maatalouden energiaohjelman toteuttamiseen sekä erilaisiin selvitys-, kehittämis-, koulutus- ja tiedotushankkeisiin.

Energiategohokkuusdirektiivin (EU:n energiategohokkuusdirektiivi (2006/32/EY) on korvattu vuonna 2012 energiategohokkuusdirektiivillä) velvoitteiden mukaan jäsenmaiden on kesäkuusta 2014 alkaen tarjottava maataloilille mahdollisuus energiasuunnitelmien tai -katselmusten sekä tilakohtaisten energiategohokkuussopimusten tekemiseen. Näiden palveluiden rahoituksen on suunniteltu siirtyvän tältä momentilta osaksi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014—2020. Koska kehittämisohjelman uusien toimenpiteiden käynnistyminen on siirtynyt vuoden 2015 alkuun, määrärahaalla tehdään mahdolliseksi näin energiategohokkuusdirektiiviin liittyvien toimenpiteiden jatkuminen ennen uuden ohjelmakauden toimenpiteiden käynnistymistä.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2013 IV lisätalousarvio	500 000
2012 tilinpäätös	5 500 000
2011 tilinpäätös	10 855 000

10. Maaseudun kehittäminen

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 190 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys on siirtoa momentille 30.10.55.

2013 IV lisätalousarvio	-190 000
2013 talousarvio	7 168 000
2012 tilinpäätös	7 668 000
2011 tilinpäätös	10 668 000

55. Valtionapu 4H-toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 190 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että erikseen haettaessa määrärahaa voidaan myöntää myös erityisavustuksena.

Selvitysosa: Lisämääräraha on siirtoa momentilta 30.10.50 ja aiheutuu suomenkielisen 4H-järjestön organisaatiouudistuksen aiheuttamista lisäkustannuksista vuonna 2013.

Momentin perustelujen täydennyksellä mahdollistetaan erityisavustuksen hakeminen.

2013 IV lisätalousarvio	190 000
2013 talousarvio	4 420 000
2012 tilinpäätös	4 520 000
2011 tilinpäätös	5 020 000

Valtuuden lisäys (milj. euroa)

Ohjelma	Talousarvio ja I lisätalousarvio	IV lisätalousarvioesitys	Yhteensä
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (ohjelmakausi 2007—2013) ¹⁾	50,967	4,775	55,742
— josta laajakaistahankkeet	5,070	0,190	5,260
— josta tekninen apu	4,608	-	4,608
Kaikki yhteensä	50,967	4,775	55,742

¹⁾ Sisältää osan toimintalinjasta 1, toimintalinjan 3, osan toimintalinjasta 4 ja teknisen avun.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	80 500 000
2012 tilinpäätös	63 947 731
2011 tilinpäätös	51 123 282

61. EU:n osallistuminen maaseudun kehittämiseen (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2013 saa tehdä ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 55 742 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuus on mitoitettu vuoden 2013 talousarviossa ja sen ensimmäisessä lisätalousarviossa 50 967 000 euroksi. Valtuuden määrää lisätään 4 775 000 eurolla, mikä vastaa Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman loppuneissa, keskeytyneissä ja toteutumatta jääneissä hankkeissa peruuntunutta valtuutta. Peruuntunut valtuus budjetoidaan uudelleen ohjelman täysimääräisen käytön edistämiseksi.

62. Valtion rahoitusosuus EU:n osaksi rahoittamasta maaseudun kehittämisestä (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2013 saa tehdä ohjelmakauteen 2007—2013 kohdistuvia myöntämispäätöksiä 42 396 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuus on mitoitettu vuoden 2013 talousarviossa ja sen ensimmäisessä lisätalousarviossa 39 196 000 euroksi. Valtuuden määrää lisätään 3 200 000 eurolla, mikä vastaa tarvetta budjetoida uudelleen Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman täysimääräisen käytön edistämiseksi sen loppuneissa, keskeytyneissä ja toteutumatta jääneissä hankkeissa peruuntunutta valtuutta.

Valtuuden lisäys (milj. euroa)

Ohjelma	Talousarvio ja I lisätalousarvio	IV lisätalousarvioesitys	Yhteensä
Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma (ohjelmakausi 2007—2013) ¹⁾	39,196	3,200	42,396
— josta tekninen apu	5,632	-	5,632
Kaikki yhteensä	39,196	3,200	42,396

¹⁾ Sisältää osan toimintalinjasta 1, toimintalinjan 3, osan toimintalinjasta 4 ja teknisen avun.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.	2013 IV lisätalousarvio	—
	2013 I lisätalousarvio	—
	2013 talousarvio	78 200 000
	2012 tilinpäätös	65 504 826
	2011 tilinpäätös	52 554 334

20. Maatalous

01. Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 76 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-76 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	31 830 000
2012 tilinpäätös	34 315 000
2011 tilinpäätös	33 288 000

45. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös vuosien 1995—1999 luopumistukijärjestelmän ja maatalouden metsätoimenpideohjelman kokonaan kansallisesti rahoitettavien neuvoston asetuksen (EY 1290/2005) artiklan 31 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) ja 33 (maaseuturahastoa koskevat erityiset säännökset), neuvoston asetuksen (EY 1260/1999) artiklan 30 (tukikelpoisuus) ja artiklan 39 (varainhoitoa koskevat oikaisut) ja neuvoston asetuksen

(ETY 2082/1993) artiklan 24 (tuen vähentäminen, pidättäminen ja peruuttaminen) mukaisen Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Selvitysosa: Momentin päätösosan perustelujen täydennyksellä oikeutetaan määrärahan käyttö vuosien 1995—1999 luopumistukijärjestelmästä ja maatalouden metsätoimenpideohjelmasta aiheutuneiden kokonaan kansallisesti rahoitettavien yhteisön oikeuden mukaisten velvoitteiden maksatuksiin.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	-286 000
2013 talousarvio	97 370 000
2012 tilinpäätös	101 040 000
2011 tilinpäätös	129 500 000

49. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 40 900 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2013 heinäkuun loppuun mennessä korkotukea on maksettu noin 5 938 000 euroa. Vuonna 2013 määrärahaa arvioidaan tarvittavan enintään 18 000 000

euroa, minkä johdosta momentilta vähennetään 40 900 000 euroa. Vähennys johtuu alhaisesta korkotasosta ja ennakoitua vähäisemmästä investointimäärästä.	2013 IV lisätalousarvio	-40 900 000
	2013 talousarvio	58 900 000
	2012 tilinpäätös	18 563 669
	2011 tilinpäätös	16 712 579

30. Elintarvikkeiden turvallisuus ja laatu

01. Elintarviketurvallisuusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 93 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-93 000
2013 talousarvio	41 783 000
2012 tilinpäätös	41 676 000
2011 tilinpäätös	40 039 000

20. Eläinlääkintähuolto (arviomääräraha)

Momentin perustelut muutetaan seuraaviksi: Määrärahaa saa käyttää:

1) eläintautien vastustamisesta ja ennalta ehkäisemisestä, eläinsuojelusta ja muusta eläinlääkintähuollosta, korvauksista, eräistä valtionavuuista, koulutuksesta ja Helsingin yliopistolle eläinlääkäreiden erikoistumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään 100 000 euroa valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille myönnettäviin valtionapuihin

3) kunnilta ostettavista palveluista aiheutuviin menoihin

4) Tampereen yliopistolle käytettäväksi eläinkokeita korvaavien vaihtoehtoisten tutkimusmenetelmien kehittämiseen.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutoksella mahdollistetaan 100 000 euron määrärahan myöntäminen Tampereen yliopistolle (FICAM, vaihtoehtomenetelmäkeskus eläinkokeille) eläinkokeettomien menetelmien edistämiseksi ja siihen liittyvään tutkimukseen, ja tuetaan hallitusohjelman tavoitetta edistää eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä. Vastaavasti luovutaan tutkimusapurahojen myöntämisestä, johon on varattu 100 000 euroa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	4 730 000
2012 tilinpäätös	4 492 450
2011 tilinpäätös	3 521 727

40. Kala-, riista- ja porotalous

01. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 41 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-41 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	17 478 000
2012 tilinpäätös	17 478 000
2011 tilinpäätös	17 303 000

50. Vesitalous

<i>48. Poikkeuksellisten tulvien aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)</i>	2013 IV lisätalousarvio	-5 000 000
Momentilta vähennetään 5 000 000 euroa.	2013 talousarvio	10 379 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu siitä, että korvattavaksi tulevien vahinkojen määrä jää arvioitua pienemmäksi.	2012 tilinpäätös	1 621 000
	2011 tilinpäätös	841 000

60. Metsätalous

<i>01. Metsäntutkimuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i>	2013 IV lisätalousarvio	-122 000
Momentilta vähennetään 122 000 euroa.	2013 I lisätalousarvio	—
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2013 talousarvio	44 302 000
	2012 tilinpäätös	44 268 000
	2011 tilinpäätös	43 032 000

70. Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri

<i>01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i>	<i>02. Geodeettisen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i>
Momentilta vähennetään 155 000 euroa.	Momentilta vähennetään 14 000 euroa.
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.
2013 IV lisätalousarvio	2013 IV lisätalousarvio
2013 talousarvio	2013 talousarvio
2012 tilinpäätös	2012 tilinpäätös
2011 tilinpäätös	2011 tilinpäätös
-155 000	-14 000
51 052 000	5 628 000
53 934 000	5 524 000
54 586 000	3 785 000

Pääluokka 31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

<p><i>01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentilta vähennetään 36 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-36 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">20 767 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">21 168 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">23 827 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-36 000	2013 talousarvio	20 767 000	2012 tilinpäätös	21 168 000	2011 tilinpäätös	23 827 000	
2013 IV lisätalousarvio	-36 000									
2013 talousarvio	20 767 000									
2012 tilinpäätös	21 168 000									
2011 tilinpäätös	23 827 000									

10. Liikenneverkko

<p><i>01. Liikenneviraston toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)</p> <p>Momentilta vähennetään 148 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">24 000 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">34 974 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">13 000 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	—	2013 talousarvio	24 000 000	2012 tilinpäätös	34 974 000	2011 tilinpäätös	13 000 000	<p>momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.</p> <p>Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.</p>		
2013 IV lisätalousarvio	—											
2013 talousarvio	24 000 000											
2012 tilinpäätös	34 974 000											
2011 tilinpäätös	13 000 000											
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-148 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">86 503 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">87 919 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">83 740 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-148 000	2013 I lisätalousarvio	—	2013 talousarvio	86 503 000	2012 tilinpäätös	87 919 000	2011 tilinpäätös	83 740 000	<p><i>40. Avustus Finavia Oyj:lle</i> (siirtomääräraha 3 v)</p> <p>Momentille myönnetään 1 100 000 euroa.</p> <p>Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Tampere-Pirkkala lentoaseman kaksterminaalien korjausinvestoinnin toteuttamiseksi Finavia Oyj:lle.</p> <p>Vuoden 2011 talousarviossa myönnetty 1 100 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha peruutetaan.</p>	
2013 IV lisätalousarvio	-148 000											
2013 I lisätalousarvio	—											
2013 talousarvio	86 503 000											
2012 tilinpäätös	87 919 000											
2011 tilinpäätös	83 740 000											
<p><i>35. Valtionavustus länsimetron rakentamiseen</i> (siirtomääräraha 3 v)</p> <p>Momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Momentin perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-148 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">—</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">86 503 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">87 919 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">83 740 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-148 000	2013 I lisätalousarvio	—	2013 talousarvio	86 503 000	2012 tilinpäätös	87 919 000	2011 tilinpäätös	83 740 000	<p><i>40. Avustus Finavia Oyj:lle</i> (siirtomääräraha 3 v)</p> <p>Momentille myönnetään 1 100 000 euroa.</p> <p>Määrärahaa saa käyttää avustuksen maksamiseen Tampere-Pirkkala lentoaseman kaksterminaalien korjausinvestoinnin toteuttamiseksi Finavia Oyj:lle.</p> <p>Vuoden 2011 talousarviossa myönnetty 1 100 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha peruutetaan.</p>
2013 IV lisätalousarvio	-148 000											
2013 I lisätalousarvio	—											
2013 talousarvio	86 503 000											
2012 tilinpäätös	87 919 000											
2011 tilinpäätös	83 740 000											

Selvitysosa: Vuoden 2011 talousarviossa on myönnetty 1 100 000 euron määräraha avustuksen maksamiseen Tampere-Pirkkala lentoaseman kakkosterminaalien korjausinvestoinnin toteuttamiseksi Finavia Oyj:lle.

Hankkeen aloittaminen edellyttää valtioneuvoston hyväksyntää Euroopan komissiossa, jossa asian käsittely on vielä kesken. Avustuksen myöntäminen on viivästynyt edellä olevan johdosta.

Määräraha on kokonaisuudessaan peruutettavan määrärahan uudelleen budjetointia. Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2013 IV lisätalousarvio	1 100 000
-------------------------	-----------

50. Valtionavustus yksityisten teiden kunnossapitoon ja parantamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että momentin määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.

Momentille ei edellä oleva johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	9 000 000
2012 tilinpäätös	13 000 000
2011 tilinpäätös	23 000 000

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 017 000 euroa.

Valtuus

Momentin perusteluja täydennetään siten, että Liikennevirasto oikeutetaan tekemään uusia sopimuksia Keski-Pasila, palvelutason parantaminen -hankkeeseen liittyen enintään 0,456 milj. eurolla.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu momentille 12.31.10 tuloutetun EU:n myöntämän TEN-tukea vastaavan määrärahan osoittamisesta väyläverkon kehittämiseen ja se on tarkoitettu käyttämään uusien kehittämishankkeiden suunnitteluun.

Keski-Pasila, palvelutason parantaminen -hankkeelle on vuoden 2007 talousarviossa myönnetty 39,2 milj. euron valtuus momentille 31.40.78. Valtuus on vuoden 2011 kolmannessa lisätalousarviossa tarkistettu 50,0 milj. euron valtuudeksi momentilla 31.10.78. Hanke on siirretty vuoden 2012 talousarviossa momentilta 31.10.78 momentille 31.10.77. Vuoden 2012 kolmannessa lisätalousarviossa hankkeen sopimusvaltuutta on uusittu 5,6 milj. eurolla momentilla 31.10.77.

Hankkeen valtuuksien käytöstä aiheutuvat menot jäävät valtuuskirjanpitoon merkittävät sopimushintoja pienemmiksi johtuen kattohintaisista laskutustyöurakoista. Sopimusvaltuuden uusimisella 456 000 euron osalta varmistetaan keskeneräisen hankkeen loppuun saattaminen. Hankkeen kustannukset pysyvät yhteensä aiemmin myönnetyn 50,0 milj. euron valtuusmäärän puitteissa. Hankkeelle ei edellä olevan johdosta ehdoteta määrärahan lisäystä.

2013 IV lisätalousarvio	2 017 000
2013 I lisätalousarvio	5 586 000
2013 talousarvio	361 700 000
2012 tilinpäätös	454 525 000
2011 tilinpäätös	66 700 000

20. Liikenteen viranomaispalvelut

<i>01. Liikenteen turvallisuusviraston toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v)	2013 IV lisätalousarvio	-29 000
Momentilta vähennetään 29 000 euroa.	2013 talousarvio	42 591 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	2012 tilinpäätös	40 502 000
	2011 tilinpäätös	35 420 000

30. Liikenteen tukeminen ja ostopalvelut

46. Alusinvestointien ympäristötuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	38 000 000
2012 tilinpäätös	2 000 000
2011 tilinpäätös	—

51. Luotsauksen hintatuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	4 200 000
2012 tilinpäätös	4 200 000
2011 tilinpäätös	4 200 000

63. Joukkoliikenteen palvelujen osto ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutos aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	100 243 000
2012 tilinpäätös	99 262 000
2011 tilinpäätös	98 024 902

64. Saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määräraha budjetoidaan avustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin perustelujen muutos aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	12 724 000
2012 tilinpäätös	11 007 000
2011 tilinpäätös	9 367 000

40. Viestintäpalvelut ja -verkot sekä viestinnän tukeminen

50. Valtionavustus valtakunnallisen laaja-kaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Momentin perustelujen täydennys aiheutuu tarpeesta yhdenmukaistaa momentin myöntämis- ja kirjauskäytännöt sekä määrärahan käyttöperustelut.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 I lisätalousarvio	9 370 000
2013 talousarvio	9 500 000
2012 tilinpäätös	10 500 000
2011 tilinpäätös	9 800 000

50. Tutkimus

01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 79 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-79 000
2013 III lisätalousarvio	1 500 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	45 776 000
2012 tilinpäätös	43 142 000
2011 tilinpäätös	40 712 000

Pääluokka 32 TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<p><i>01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 121 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p>2013 IV lisätalousarvio -629 000 2013 I lisätalousarvio 6 677 000 2013 talousarvio 209 156 000 2012 tilinpäätös 212 670 000 2011 tilinpäätös 210 563 000</p>
<p>2013 IV lisätalousarvio -121 000 2013 I lisätalousarvio 6 305 000 2013 talousarvio 54 632 000 2012 tilinpäätös 54 675 000 2011 tilinpäätös 52 201 000</p>	<p><i>20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)</i> Momentille myönnetään lisäystä 300 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu muun muassa siviilipalvelusvelvollisten majoituskustannusten korvauksista, palvelupaikattomien kustannuksista ja 1.1.2014 toteutuvan valtiollistamisen edellyttämistä järjestelmämuutoksista.</p>
<p><i>02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 629 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p>2013 IV lisätalousarvio 300 000 2013 talousarvio 5 568 000 2012 tilinpäätös 5 235 984 2011 tilinpäätös 4 753 116</p>

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

<p><i>01. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 81 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p>2013 IV lisätalousarvio -81 000 2013 talousarvio 39 395 000 2012 tilinpäätös 40 623 000 2011 tilinpäätös 41 256 000</p>
--	--

02. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 2 147 000 euroa.

Lisäksi momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 1 500 000 euroa uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon.

Vuoden 2012 talousarviossa myönnetystä 4 500 000 euron määrärahasta uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon peruutetaan 4 390 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon vähennyksenä 2 000 000 euroa uusiutuvien energialähteiden koetoimintalaitteiden investointeihin ja käyttöönottoon VTT:n tilaratkaisun viivästymisen vuoksi. Määräraha budjetoidaan uudelleen vuodelle 2014. Lisäksi VTT:n tilaratkaisun viivästymisen vuoksi peruutetaan vuoden 2012 talousarviossa myönnetystä määrärahasta 4 390 000 euroa ja budjetoidaan uudelleen vuodelle 2014. Määrärahan muutoksessa on lisäksi otettu huomioon vähennyksenä 147 000 euroa raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisen johdosta.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

2013 IV lisätalousarvio	-2 147 000
2013 talousarvio	91 334 000
2012 tilinpäätös	93 983 000
2011 tilinpäätös	87 428 000

05. Mittatekniikan keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 13 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-13 000
2013 talousarvio	5 978 000
2012 tilinpäätös	5 953 000
2011 tilinpäätös	6 562 000

06. Tekes - teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentilta vähennetään 65 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-65 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	40 704 000
2012 tilinpäätös	42 680 000
2011 tilinpäätös	47 967 000

07. Matkailun edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 6 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raaamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	11 097 000
2012 tilinpäätös	10 361 000
2011 tilinpäätös	10 307 000

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (siirtomääräraha 3 v)

Vuoden 2011 kolmannessa lisätalousarviossa myönnetystä 16 000 000 euron kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 3 200 000 euroa.

Selvitysosa: Vuoden 2011 kolmannessa lisätalousarviossa momentille myönnettiin 16 000 000 euron kolmevuotinen siirtomääräraha. Alushanke, jolle tukea myönnettiin, valmistuu keväällä 2014, jolloin vuoden 2011 siirtomääräraha ei ole enää käytettävissä. Innovaatiotuen viimeinen osa maksetaan alushankkeen valmistumisen jälkeen.

Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—	2013 IV lisätalousarvio	12 000 000
2013 I lisätalousarvio	23 200 000	2013 III lisätalousarvio	200 000
2013 talousarvio	2 900 000	2013 talousarvio	55 287 000
2012 tilinpäätös	17 100 000	2012 tilinpäätös	58 233 314
2011 tilinpäätös	16 000 000	2011 tilinpäätös	35 464 006

47. *Finnvera Oyj:n korkotuet ja tappiokorvaukset* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 12 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu ennakoitua suuremmista luotto- ja takaus-tappioista.

80. *Lainat Suomen Vientiluotto Oy:n jälleerahoitustoimintaan* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 10 000 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan lisäys aiheutuu viennin jälleerahoituslainojen nostoaika-aulussa tapahtuneista muutoksista.

2013 IV lisätalousarvio	10 000 000
2013 talousarvio	755 000 000
2012 tilinpäätös	943 652 525
2011 tilinpäätös	294 820 298

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

01. *Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintame-*
not (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 403 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-403 000
2013 I lisätalousarvio	-6 677 000
2013 talousarvio	168 055 000
2012 tilinpäätös	158 692 000
2011 tilinpäätös	164 102 000

50. *Palkkaturva* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu palkkaturvan arvioitua suuremmasta maksatuksesta.

2013 IV lisätalousarvio	8 000 000
2013 talousarvio	30 000 000
2012 tilinpäätös	36 130 778
2011 tilinpäätös	33 340 870

51. *Julkiset työvoimapalvelut* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja muutetaan siten, että määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain mukaisesti valtion virastoihin ja laitoksiin palkattavan enintään 1 000 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön muiden palkkauskustannusten kuin lomarahahan korvaamiseen enintään 3 100 euroa kuukaudessa henkilöä kohti sekä sitä vastaavasta lomarahasta ja työn järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Selvitysosa: Muutos mahdollistaa lomarahahan maksun työntekijälle tilanteessa, jossa yhden kuukauden palkkauskustannukset lomarahojen vuoksi nousisivat yli 3 100 euron.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—	<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu työllisyysperusteisten avustusten arviointia suuremmasta maksatuksesta.	
2013 III lisätalousarvio	25 000 000		
2013 I lisätalousarvio	7 790 000		
2013 talousarvio	546 464 000		
2012 tilinpäätös	513 863 000	2013 IV lisätalousarvio	8 000 000
2011 tilinpäätös	563 338 000	2013 I lisätalousarvio	—
		2013 talousarvio	10 486 000
		2012 tilinpäätös	18 529 169
		2011 tilinpäätös	12 803 117

64. Työllisyysperusteiset siirtomenot investointeihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.

40. Yritysten toimintaympäristö, markkinoiden sääntely ja työelämä

01. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)		2013 IV lisätalousarvio	-7 000
Momentilta vähennetään 27 000 euroa.		2013 talousarvio	2 213 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.		2012 tilinpäätös	2 177 000
		2011 tilinpäätös	2 113 000
		05. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	
		Momentilta vähennetään 39 000 euroa.	
		<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.	
2013 IV lisätalousarvio	-27 000	2013 IV lisätalousarvio	-39 000
2013 I lisätalousarvio	100 000	2013 talousarvio	18 269 000
2013 talousarvio	10 959 000	2012 tilinpäätös	18 585 000
2012 tilinpäätös	11 190 000	2011 tilinpäätös	17 385 000
2011 tilinpäätös	10 404 000		
04. Kuluttajatutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)			
Momentilta vähennetään 7 000 euroa.			
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.			

50. Alueiden kehittäminen ja rakennerahastopolitiikka

64. EU:n rakennerahastojen ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-ohjelmiin ja ENPI CBC -ohjelmiin ohjelmakaudella 2007—2013 (arviomääräraha)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että vuonna 2013 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 277 454 000 eurolla.

Selvitysosa: Myöntämisvaltuuden kasvusta 50 520 000 eurolla aiheutuu 47 300 000 euroa ohjelmakauden 2007—2013 päättyneiltä hankkeilta purkautuneiden ja vielä loppuohjelmakaudesta purkautuviksi arvioitujen myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnista.

Purkautuneiden myöntämisvaltuuksien uudelleen budjetoinnilla otetaan käyttöön peruuntuneista tai tehtyjä sitoumuksia arvioitua pienempinä toteutuneista rakennerahastohankkeista käyttämättä jääneet valtuudet. Toimen-

piteellä varmistetaan ohjelmakauden 2007—2013 täysimääräinen toteutuminen.

Lisäksi uudelleen budjetoidaan tukikelvottomaksi todetut Finnvera Oyj:n hallintokorvausta koskevat kustannukset ja ESR:n työvoimapolitiittiset toimet 3 220 000 euroa.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä 26 270 000 euroa on EU:n rakennerahastojen rahoitusosuutta ja 24 250 000 euroa valtion rahoitusosuutta.

Myöntämisvaltuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 35 360 000 euroa vuonna 2014 ja 15 160 000 euroa vuonna 2015.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	466 937 000
2012 tilinpäätös	495 138 213
2011 tilinpäätös	474 660 446

60. Energiapolitiikka

01. Energiamarkkinaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 6 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	5 175 000
2012 tilinpäätös	2 325 000
2011 tilinpäätös	1 998 000

44. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentilta vähennetään 30 000 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys johtuu lähinnä tuulivoimainvestointien ennakoitua hitaammasta käynnistymisestä.

2013 IV lisätalousarvio	-30 000 000
2013 talousarvio	125 000 000
2012 tilinpäätös	41 768 005
2011 tilinpäätös	58 241

Pääluokka 33 SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

<p><i>01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 160 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennyksestä 90 000 euroa aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta ja 70 000 euroa siirrosta momentille 33.02.05 kattamaan adoptiolautakunnan laajentuneita tehtäviä.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">120 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">2 243 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">2 365 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">2 171 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	120 000	2013 talousarvio	2 243 000	2012 tilinpäätös	2 365 000	2011 tilinpäätös	2 171 000
2013 IV lisätalousarvio	120 000								
2013 talousarvio	2 243 000								
2012 tilinpäätös	2 365 000								
2011 tilinpäätös	2 171 000								
<table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-160 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">41 190 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">40 262 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">39 730 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-160 000	2013 talousarvio	41 190 000	2012 tilinpäätös	40 262 000	2011 tilinpäätös	39 730 000	
2013 IV lisätalousarvio	-160 000								
2013 talousarvio	41 190 000								
2012 tilinpäätös	40 262 000								
2011 tilinpäätös	39 730 000								
<p><i>02. Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentille myönnetään lisäystä 120 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 125 000 euroa käsittelyruuhkan purkamiseen, mistä 99 000 euroa siirtona momentilta 33.01.21 ja 26 000 euroa uudelleenbudjetointina liittyen momentin 33.01.21 vuonna 2012 myönnetyn määrärahan peruuttamiseen sekä vähennyksenä 5 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p><i>03. Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 10 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p> <table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-10 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">4 534 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">5 237 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">4 528 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-10 000	2013 talousarvio	4 534 000	2012 tilinpäätös	5 237 000	2011 tilinpäätös	4 528 000
2013 IV lisätalousarvio	-10 000								
2013 talousarvio	4 534 000								
2012 tilinpäätös	5 237 000								
2011 tilinpäätös	4 528 000								
<p><i>21. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)</i> Momentilta vähennetään 99 000 euroa. Vuoden 2012 talousarviossa myönnetystä kaksivuotisesta siirtomäärärahasta peruutetaan 26 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys on siirtoa momentille 33.01.02 ja vuoden 2012 määrärahan peruuttaminen budjetoidaan uudelleen vuodelle 2013 momentille 33.01.02. Määrärahan peruuttaminen on otettu huomioon momentin 12.39.04 tuloarviossa.</p>									

2013 IV lisätalousarvio	-99 000
2013 talousarvio	100 000
2012 tilinpäätös	26 000

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 30 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-30 000
2013 talousarvio	13 872 000
2012 tilinpäätös	13 960 000
2011 tilinpäätös	14 339 000

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään lisäystä 45 000 euroa.

Selvitysosa: Määrärahan muutoksessa on otettu huomioon lisäyksenä 70 000 euroa siirtona momentilta 33.01.01 johtuen adoptiolautakunnan laajentuneista tehtävistä ja vähen-

nyksenä 25 000 euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	45 000
2013 talousarvio	12 120 000
2012 tilinpäätös	14 743 000
2011 tilinpäätös	14 884 000

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 6 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-6 000
2013 talousarvio	3 584 000
2012 tilinpäätös	4 147 000
2011 tilinpäätös	4 100 000

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 147 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-147 000
2013 I lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	70 198 000
2012 tilinpäätös	69 796 000
2011 tilinpäätös	68 613 000

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja eräät palvelut

54. <i>Asumistuki</i> (arviomääräraha)	2013 IV lisätalousarvio	3 500 000
Momentille myönnetään lisäystä	2013 talousarvio	180 900 000
20 000 000 euroa.	2012 tilinpäätös	172 380 221
<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu menoarvion tarkentumisesta.	2011 tilinpäätös	165 943 536
2013 IV lisätalousarvio	20 000 000	
2013 talousarvio	655 800 000	
2012 tilinpäätös	603 900 000	
2011 tilinpäätös	549 500 000	
55. <i>Elatustuki</i> (arviomääräraha)	60. <i>Vaikeavammaisten tulkkauspalvelut</i> (arviomääräraha)	
Momentille myönnetään lisäystä	Momentille myönnetään lisäystä	1 034 000
3 500 000 euroa.		
<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu elatustukea saavien lasten määrän kasvusta noin 400:lla verrattuna vuoden 2013 talousarvioon sekä täysimääräisenä maksettavien elatustukien määrän kasvusta.	<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu tulkkauspalvelujen käyttäjien arvioitua suuremmasta palvelun käytöstä alkuvuoden 2013 aikana.	
	2013 IV lisätalousarvio	1 034 000
	2013 talousarvio	34 966 000
	2012 tilinpäätös	30 395 734
	2011 tilinpäätös	28 789 009

20. Työttömyysturva

50. <i>Valtionosuus ansiopäivärahasta</i> (arviomääräraha)	2013 IV lisätalousarvio	24 650 000
Momentilta vähennetään	2013 talousarvio	175 350 000
64 000 000 euroa.	2012 tilinpäätös	167 000 000
<i>Selvitysosa</i> : Vähennys aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.	2011 tilinpäätös	129 926 000
2013 IV lisätalousarvio	-64 000 000	
2013 talousarvio	1 104 600 000	
2012 tilinpäätös	850 000 000	
2011 tilinpäätös	701 500 000	
51. <i>Valtionosuus peruspäivärahasta</i> (arviomääräraha)	52. <i>Valtionosuus työmarkkinatuesta</i> (arviomääräraha)	
Momentille myönnetään lisäystä	Momentille myönnetään lisäystä	100 000 000 euroa.
24 650 000 euroa.		
<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.	<i>Selvitysosa</i> : Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.	
	2013 IV lisätalousarvio	100 000 000
	2013 talousarvio	1 253 000 000
	2012 tilinpäätös	1 143 679 941
	2011 tilinpäätös	909 777 680

55. *Valtionosuus aikuiskoulutustuesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 13 230 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu etuusmenoarvion tarkentumisesta.

2013 IV lisätalousarvio	13 230 000
2013 I lisätalousarvio	170 000
2013 talousarvio	43 000 000
2012 tilinpäätös	43 000 000
2011 tilinpäätös	27 000 000

56. *Valtionosuus vuorottelukorvauksesta* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 200 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vuoden 2012 alijäämän kattamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	1 200 000
2013 talousarvio	50 800 000
2012 tilinpäätös	48 231 799
2011 tilinpäätös	35 421 000

40. Eläkkeet

51. *Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 4 000 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu vakuutusmaksutuoton alenemisesta.

2013 IV lisätalousarvio	4 000 000
2013 talousarvio	580 000 000
2012 tilinpäätös	564 900 000
2011 tilinpäätös	532 200 000

54. *Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista* (arviomääräraha)

Momentille myönnetään lisäystä 1 600 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahan tarve aiheutuu maatalousyrittäjien eliniän pidentymisen huomioimisesta tapaturmavakuutuskustannuksissa.

2013 IV lisätalousarvio	1 600 000
2013 talousarvio	15 761 000
2012 tilinpäätös	15 020 000
2011 tilinpäätös	15 215 168

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

38. *Valtionavustus kunnille vanhuspalvelulain toimeenpanoon* (siirtomääräraha 2 v)

Momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen vanhuspalvelulain seurannan ja arvioinnin kehittämistä ja toteuttamista varten.

Selvitysosa: Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 IV lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	5 757 000

40. *Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin* (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään lisäystä 2 080 000 euroa.

Selvitysosa: Lisämäärärahasta on tarkoitus käyttää 1 080 000 euroa kiireellisiin tukikohtainvestointeihin ja 1 000 000 euroa len-

topalvelun arvioitua suurempien käyttökustan-	2013 IV lisätalousarvio	2 080 000
nusten korvaamiseen.	2013 I lisätalousarvio	150 000
	2013 talousarvio	23 740 000
	2012 tilinpäätös	22 460 000
	2011 tilinpäätös	11 800 000

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

<i>01. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten</i>	2013 IV lisätalousarvio	-69 000
<i>toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)</i>	2013 talousarvio	27 675 000
Momentilta vähennetään 69 000 euroa.	2012 tilinpäätös	27 720 000
<i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raa-	2011 tilinpäätös	26 007 000
misopimuksen mukaisten koulutusmääräraho-		
jen poistamisesta.		

Pääluokka 35 YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

<p><i>01. Ympäristöministeriön toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentilta vähennetään 57 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-73 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">31 215 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">31 106 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">31 035 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-73 000	2013 talousarvio	31 215 000	2012 tilinpäätös	31 106 000	2011 tilinpäätös	31 035 000
2013 IV lisätalousarvio	-73 000								
2013 talousarvio	31 215 000								
2012 tilinpäätös	31 106 000								
2011 tilinpäätös	31 035 000								
<table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">-57 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">34 350 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">34 654 000</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">35 828 000</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	-57 000	2013 talousarvio	34 350 000	2012 tilinpäätös	34 654 000	2011 tilinpäätös	35 828 000	
2013 IV lisätalousarvio	-57 000								
2013 talousarvio	34 350 000								
2012 tilinpäätös	34 654 000								
2011 tilinpäätös	35 828 000								
<p><i>04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot</i> (siirtomääräraha 2 v) Momentilta vähennetään 73 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.</p>	<p><i>29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot</i> (arviomääräraha) Momentille myönnetään lisäystä 1 700 000 euroa. <i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu ostopalveluiden lisääntyneestä käytöstä sekä talousarviosta poistetun momentin 35.10.77 aiemmilta vuosilta siirtyneiden määrärahojen edellyttämistä arvonlisäveromenoista.</p> <table border="0"> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 700 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">6 700 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">8 318 467</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">7 748 003</td> </tr> </table>	2013 IV lisätalousarvio	1 700 000	2013 talousarvio	6 700 000	2012 tilinpäätös	8 318 467	2011 tilinpäätös	7 748 003
2013 IV lisätalousarvio	1 700 000								
2013 talousarvio	6 700 000								
2012 tilinpäätös	8 318 467								
2011 tilinpäätös	7 748 003								

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

<p><i>61. Ympäristönsuojelun edistäminen</i> (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään lisäystä 2 000 000 euroa. Lisäksi momentin perusteluja täydennetään siten, että määrärahaa saa käyttää myös teollisuuskemikaalijätteiden käsittelyä harjoitta-</p>	<p>neen Oy PP-Recycling Ltd:n käytössä olleisiin tiloihin ja kiinteistölle varastoitujen vaarallisten jätteiden varastointiin, poiskuljettamiseen, hävittämiseen sekä jätteiden muuhun vaarattomaksi tekemiseen liittyvien kustannusten maksamiseen.</p>
---	--

Selvitysosa: Oy PP-Recycling Ltd on vaarallisten jäteneiteiden käsittelemiseen ja kierrättämiseen erikoistunut yhtiö, joka toimii kiinteistöyhtiö Green Tech Oy:ltä vuokratuissa tiloissa Padasjoella. Oy PP-Recycling Ltd on asetettu konkurssiin ja konkurssi on elokuussa 2013 rauennut varojen puutteeseen. Kiinteistöllä on varastoituna erilaisista jätelajeista koostuvia vaarallisia jätteitä yhteensä noin 1 550 tonnia. Varastointitilat eivät täytä asianmukaisia varastointi- ja turvajärjestelyvaatimuksia, mistä syystä jätteistä aiheutuu merkittävä ympäristöriski. Vastuu jätteiden ja turvallisuusongelman poistamisesta on yrityksen

konkurssin rauettua toissijaisesti kiinteistön haltijalla, joka on velkainen ja kiinteistö on ulosmittauksessa. Valtio joutuu tästä syystä viime kädessä ottamaan vastuun turvallisuusriskin poistamisen aiheuttamista kustannuksista ja toimintavelvollisuuksista. Määrärahasta varataan em. tarkoitukseen 2 000 000 euroa.

2013 IV lisätalousarvio	2 000 000
2013 talousarvio	12 942 000
2012 tilinpäätös	11 750 000
2011 tilinpäätös	2 000 000

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentilta vähennetään 12 000 euroa.

Selvitysosa: Vähennys aiheutuu raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen poistamisesta.

2013 IV lisätalousarvio	-12 000
2013 talousarvio	4 854 000
2012 tilinpäätös	4 600 000
2011 tilinpäätös	4 693 000